

2893

E 1225

2

A

NAGYKANIZSAI

M. KIR. ÁLLAMI

POLGÁRI FIÚ- ÉS LEÁNYISKOLA

HARMINCZKETTEDIK

ÉRTESITŐJE

AZ

1903—1904. TANÉVRŐL.

SZERKESZTETTE:

DR. BARTHA GYULA

IGAZGATÓ.

NAGYKANIZSA, 1904.

NYOMATOTT WEISS L. ÉS F. KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

57028

REV 65

REV 98

MAGY. AKADEMIKUS
KÖNYVTÁRA

REV 2010

A

NAGYKANIZSAI

M. KIR. ÁLLAMI

POLGÁRI FIÚ- ÉS LEÁNYISKOLA

HARMINCZKETTEDIK

ÉRTESITŐJE

AZ

1903—1904. TANÉVRŐL.

SZERKESZTETTE:

DR. BARTHA GYULA

IGAZGATÓ.

NAGYKANIZSA, 1904.

NYOMATOTT WEISS L. ÉS F. KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

57023

REV 98

REV 2010

TARTALOM.

	Oldal
I. Visszapillantás az 1903—1904. iskolai év lefolyására	3
II. A nagykanizsai m. kir. állami polgári iskolák gondnoksága	14
III. A fiúiskola tantestülete és ennek munkabeosztása	15
IV. A leányiskola tantestülete és ennek munkabeosztása	16
V. Tanterv, végzett tananyag, használt tankönyvek	17
VI. A rendes tanulók érdemsorozata az 1903—1904. tanévről	18
VII. Kimutatás a fiúiskolában magánvizsgálatot tett tanulókról	31
VIII. Kimutatás a leányiskolában magánvizsgálatot tett tanulókról	33
IX. Statisztikai kimutatás a fiúiskolai tanulók létszámáról	35
X. Statisztikai kimutatás a leányiskolai tanulók létszámáról	37
XI. A tanulásbeli eredmény kimutatása a fiúiskolában	39
XII. A tanulásbeli eredmény kimutatása a leányiskolában	40
XIII. Jelentés a fiúiskolai tornaversenyről	41
XIV. Jótékonyág, ösztöndíjak, jutalmak	42
XV. A jövő tanévben használandó tankönyvek jegyzéke	43
XVI. Értesítés a jövő tanév megkezdéséről	47

MAGY. AKADEmia
KÖNYVTÁRA

M A KÖNYVTARÁBÓL
átengedett mű

Visszapillantás az 1903—4. iskolai év lefolyására.

A végéhez közeledő iskolai évet, mellyel polgári fiúiskolánk fennállásának 32-ik, a vele kapcsolatos polgári leányiskola fennállásának pedig 13-ik éve záródik le, kedvező auspiciumok közt nyithattuk meg, a mennyiben az utóbbi 5 év alatt most volt először teljes számmal képviselve egy a fiú- mint a leányiskola tantestülete az augusztus 29-én tartott alakuló ülésen. Öt év óta most volt először, hogy az iskolai évet nem kellett helyettesítésekkel, vagy csonka órarenddel megkezdeni, hanem a jó sors kedvezéséből a tantestületek tagjainak teljes számával és munkára kész erejével vonulhattunk fel az iskolai év megkezdésére. Ez a szerencsés állapot lehetővé tette, hogy megkezdett munkánkat tervszerű beosztással, körültekintő előrelátással intézve, a multak sanyarú körülményei közt elkövetett mulasztásokat, hiányosságokat és szabálytalanságokat e tanév folyamán helyreépítjük, rendbe hozzuk. Ennyiben tehát ez az iskolai év egyike volt a legkedvezőbbeknek iskolánk történetének utolsó évtizedében. Bárcsak hasonlót mondhatnánk a polgári iskolának, mint kulturális intézménynek, országos állapotáról is. Itt azonban csak stagnálást, mozdulatlanságot, tétovázást lát a vizsgálódó szem. A fiúiskolák reformjának nagy gőzzel megindított munkája elakadt s a 7 osztályú polgári fiúiskola létesítésének reményét az a sajnos valóság váltotta fel, hogy a Nagyméltóságú m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak 1903. évi 35,668. számú rendeletével, mely szerint az ezen osztályokra jelentkező tanulók szülei a beiratás előtt figyelmeztetendők az V. és VI. osztályról nyert bizonyítványoknak a minősítés szempontjából való értéktelenségére, — megtétetett a bevezető lépés a polgári fiúiskola visszafejlesztésére 4 osztályúvá. Ennek daczára is nálunk az V. fiúosztályba 10, a VI-ikba 6 tanuló iratkozott be, és ezen létszámra való tekintettel a miniszter úr az idénre még megengedte ezen osztályok fenntartását. Ujabbán örvendetes hírül adta Dr. Berzeviczy Albert közoktatási miniszterünk a 7 osztályú polgári fiúiskola létesítésének kedvező kilátásait, a mi, ha csakugyan megvalósulhat, ismét derülni fog az ég a magyar polgári fiúiskola felett. Mindenesetre nagyon kívánatos volna a reformot, mely évtizedek óta a tervezgetés stádiumában van, gyorsan megvalósítani és ezzel a kétség nehéz súlyától a polgári fiúiskolát felszabadítani. Akármily irányban dül is el a reform sorsa, az iskola csak nyerni fog vele; míg a mostani bizonytalan helyzet általános zsibbadást okoz ezen iskola egész szervezetében. Nem hozta meg a lefolyt iskolai év a polgári iskola számára tervezett „*rendtartási szabályzat*“ kiadását sem. Pedig ez

is nagyon sürgős szüksége ennek az iskolának, és hogy minél hamarabb életbe lépjen: igen kívánatos. Reméljük, hogy a dolgok oda fejlődnek, a honnan már nem lehet visszalépés a régóta készülő reformok elől. Az élet követeli a maga szükségleteit nemcsak az élő lények, hanem az intézmények organizmusában is, és ha az élet szükségletei nincsenek kielégítve: ne csodáljuk, ha satnyulás, utóbbi szétbomlás, oszlás következik be. Hogy ez mekkora kár lenne a magyar nemzetre, azt csak akkor tudnók felbecsülni egész nagyságában, a mikor hatásait közvetlen közletről szemlélnők.

Ezen általános elmékedések után térjünk vissza a magunk portájára és tekintsünk körül: mi a változás a multhoz képest? Mi jót hozott az 1902. évi augusztus 8-án tényyé vált államosság? Hogyan állunk az iskolai tanító-nevelő munkálkodás általános eredményeivel? De mielőtt ezek felett szemlét tartani indulnánk, ismét elmékedésekre csábít a helyzet, az alkalom. Legyen szabad tehát felhasználni ezt az alkalmat. Elmékedésünk themája az, hogy nálunk — úgy látszik széles e magyar hazában — nem ismerik még eléggé, nem érzik még elég élenken azt a tanügy-közgazgatási elvet, hogy „*az iskolai munkálkodás eredményességének megvannak a maga külső feltételei*“. Nálunk — pusztá jelszavak után indulva — mindennap hangoztatják, hogy: „*a tanító az iskola*“; „*az iskola lelke a tanító*“ stb. stb., a melyek mind igazságot fejeznek ki ugyan, de annak előfeltételei nélkül. Éppen úgy, mintha azt hallanók, hogy a mezőgazdasági, kertészeti stb. produktumok kiváló minősége, mennyisége, szépsége tisztán a gazdasági és kertészeti szakértelem, a szakmunkások szorgalma, becsületes, lelkiismeretes munkájától függ. Igenis, a szakértelem, a szorgalom, a kellő időben való odaadó munkásság mind szükségesek arra, hogy szántóföldjeinken és kertjeinkben szépet, értékeset produkáljunk. De mit érnek mindezek, ha rossz az időjárás, zordon a klíma, terméketlen a talaj s nincs gondoskodva zsenge terményeink külső védelméről. Így áll a dolog a tanító-nevelő iskolai munkájával is. Minden szakértelem, minden jógyekezett, minden odaadás hiábavaló; minden fáradság kárhaveszett, ha hiányoznak azok a külső feltételek, a melyek becsületes törekvéseink sikerét biztosítani vannak hivatva. Már pedig nálunk e tekintetben van a legnagyobb hiányosság. Nincs gondoskodva arról, hogy a tanítás-nevelés munkája ne csak „üzemben“ legyen, mint valami gyár, melynek a kéménye füstöl, a gépei zakatolnak, a sápadt, kedvetlen munkásai jönnek-mennek, — hanem hogy az iskola épülete, környéke, belső helyiségei, belső felszerelése, udvara, belső administratiója stb. stb. mind megfeleljenek legalább azon elemi követelményeknek, a melyeket a modern felfogás egy tanító-nevelő intézet fogalmához köt. Mit várjunk a leglelkesebb, a legideálisabb gondolkodású tanítótól is, a ki az eredményes iskolai munkálkodás feltételeinek hiányában arra látja magát kárhazható, hogy lélekölő, mindamelllett áldatlan, gépies munkájának kellő eredménye nem lehet? Mit várjunk tőle, a mikor a szomorú tapasztalat arra a meggyőződésre vezette, hogy a tulzsufolt osztályokban, az utcái zajnak kitétt, rosszul szellőztethető, poros tanteremben, a higiénikus rendszabályokat kigunyoló pad- és fűtőszervezet mellett, a növendékek testi épségének, egészségének és szellemi éberségének, a tanításra kedvező hangulatának minden perczen szembe ötlő sérelme között tanítva, nem érhet sikert keserves munkája árán sem! Azért erős meggyőződésünk, hogy nem helyes az a általánosan hangoztatott elv, mely azt tartja, hogy a tanító arravalósága az első és utolsó feltétele az iskolai munkálkodás eredményességének. Erős meggyőződésünk, mert hosszú évsorozat tapasztalata árán szereztük, hogy

ha igazi és nemcsak látszólagos eredményeket akarunk elérni az iskolában és az iskola által: először magát az iskolát kell gondosan behelyezni azon feltételek közé, melyek közt a tanító kellő működése biztosíthatja a sikert. Ha ez már megtörtént, csak akkor követelhetjük méltányosan és igazságosan a tanítótól: mutasd az eredményt! Egy normális viszonyok közé helyezett, normális adminisztrációval berendezett iskola olyan, mint az élő szervezet, mely környezetében, külső helyzetében és külső védelmében bírja az élet, a fejlődés és teljes kifejlődés feltételeit, és a mely kellőképpen képes ellentállani a belső szervek megbetegedésének. Ellenben az abnormális viszonyok közé helyezett iskola olyan, mint a Karszt sziklatalajába vetett gabona: nem nevel abból „arany kalászt” semmiféle gazda, semmiféle emberi tudomány és szorgalom.

Ezek az eszmék és gondolatok minduntalan agyunkra tolulnak, midőn az iskolai munka eredményeiről esik szó. Hazafias keserűség fog el mindannyiszor, a mikor látjuk, hogy az állam, a község és minden néven nevezendő iskolafentartó, milyen visszás eljárást követ, a mikor iskolákra milliókat költ anélkül, hogy az iskolai munka jó minőségének, testet-lelket nevelő hatásának, szóval társadalmi és hazafias hasznavehetőségének előfeltételeiről gondoskodni elsőrendű szükségnek tekintené. Megszoktuk már, hogy az iskolai munka silány eredménye, az iskolákból kikerülő ifjú nemzedék élettertelensége, munkabíráshiánya, erkölcsi és szellemi fogyatékosságai felett nem érzünk semmi benső megütközést, sajnálatot, szánakozást vagy erkölcsi felháborodást, hanem egész természetesen találjuk a tanítás-nevelés műhelyének silány produktumait és mentségünkre hozunk mindenféle okokat, orvoszerekül ajánlunk mindenféle arkánumokat, de a dolgot az elején kezdeni: nem adatott elég bölcsesség az intézőknek. Ezért kell hangoztatnunk minden alkalommal, hogy az iskolai munka eredményességének előfeltételei vannak; az iskola feltétlenül megkívánja, hogy belső felszerelése, adminisztrációja, valamint külső védelme és társadalmi támogatása épp úgy meglegyen, mint annak a gyenge facsemetének, melynek ágairól a kertész, a gazda annak idején hasznos, értékes gyümölcsöt vár.

Lám itt a példa a mi 32 éve fennálló polgári fiúiskolánkban, melynek a város 1877-ben diszes épületet emelt, belső berendezésére és felszerelésére 25 éven át nagy összegeket költött, bőkezűen áldozott. És mégsem felel meg a paedagógiai követelményeknek. Az iskolaépülettel nyert a város egy palotát, de az iskola nem nyert egy neki való hajlékot. A tervezők nem vették figyelembe, hogy az iskolai munkálkodás nem tűri az utcai zajt, annak csöndre van szüksége. az iskolai higiéné nem tűri az utcai port, a rosszul szellőztethető tantermeket. A tervezők nem számítottak arra, hogy a midőn közös épületet emelnek az elemi és polgári iskoláknak: egy szerencsétlen közösségnek áldatlan következményét építik fel, mert sem az egyik, sem a másik iskolának nem lesz *otthona*, hanem csak *szállása*. Nem is gondolják, a kik a mindennapi tapasztalatból, szemekkel látva, füleikkel hallva és még egyéb érzékeikkel is érzelve nem tudják, hogy milyen nagy baj az, a mikor két különböző igazgatás alatt álló, különböző rendszabályokkal, házirenddel stb. bíró, más-más célokat követő iskolának 1000 tanulón felüli népessége van egy közös műhelybe szorítva, egyik a másiknak a folytonos zavarására, háborgatására van kárhóztatva. Lám, már csak ezen egy, a laikus előtt kiesínyesnek látszó körülmény is milyen nagy baj a közös szállásra internált iskolákra! Hogyan lehet itt *iskolai rendet* tartani, a tanulókat következetes rendre, pontosságra szoktatni, a tanítási órák alatt egymást nem zavarni; a közös udvaron a szabad levegőn mozgás-

ban egymást nem gátolni? Bizony nem lehet! Itt a tanító tehetetlenül, tehát tétlenül áll! Bent a tantermekben többnyire czélszerűtlen padokban ül tulzsufolva a gyermeksereg a porral, gőzzel és szénsavval telített levegőben félig kábultan. Tanulni hiszen tanulnak, de milyen lelki hangulatban? És mit ér nekik az a tudomány, ha mire hasznát vehetnék, az iskola egészségtelen levegőjében elsatnyult test és a fejlődésében hátramaradt agy nem bírja a munkát és irtózik minden legcsekélyebb megérőltetéstől. De nemcsak eddig van a baj. Alig ürülnek ki az osztályok, jönnek az iparos és kereskedelmi inasiskolai tanulók, a kik szintén az elemi- és polgári fiúiskola helyiségeit használják az esti órákban és vasárnaponként nappal is. Ezek ismét más és más igazgatás alatt állva, más és más kommandóra hallgatnak. És mindenik vendég otthon találja magát a közös szálláson. De a legklasszikusabb példája az iskolaközösségre berendezett állapotnak polgári fiúiskolánk tornaterme, a melyet tanteremül használ polgári fiúiskolánkon kívül a közös épületben levő állami elemi fiú-, állami polgári leányiskola és a városi tornaegyesület; a felszerelési és fenntartási költségek azonban a fiúiskola költségvetését terhelték és terhelik maig is. Pár év előtt még ezt használta tornateremül a helybeli izraelita elemi- és polgári iskola is. Hogy minő hátrányai vannak ennek a hatványozott közösségnek az iskolai munkálkodás minőségére nézve: azt már csakugyan minden józan ítéletű ember belátja.

Az iskolaközösség mániájának ilyen eklatáns tünetei között nem csodálhatjuk, hogy a mikor 1892-ben a város polgári leányiskolát állított fel és ennek a számára 1897-ben épületet tervezett, ezt az iskolát és ezt az épületet ismét a polgári fiúiskolához kapcsolta, és az elemi leányiskolát is a polgári leányiskola épületébe telepítette be. Így született meg az iskolaközösségnek páratlan csodája, egy iskolacomplexus, bizonyítékául annak, hogy nemcsak az állatok természetrajza tüntet fel életközösségre szervezett állatfajokat, hanem kulturális intézményeink is megtürik az ilyen berendezést. Megtürik, de mig az életközösségben levő állatok egymást kölcsönösen támogatják, addig a közösségre kárhozott iskoláknál az ellenkezőt tapasztaljuk és a közösségnek mindenik kárát vallja. A polgári leányiskolának a fiúiskolával közös igazgatás alá helyezése is elhibázott intézkedés volt, mert két igazgató egy személyben annyi, mint egy fél igazgató egy iskolában. De hát itt ismét az tűnik ki, hogy nem sokat törődünk az iskola munkájának minőségével. Nem tudjuk talán eléggé értékelni a derék munkát, a mit a kedvező életfeltételek közzé helyezett tanintézet produkálhat? Vagy fukarságunkban többször és többet költünk és silányabbal is megelégszünk? Aligha, mert az iskolai nevelés-oktatás eredményeit mérlegelő kritika a közvélemény elégedetlenségét mutatja. De hát a ki jobb munkát, több eredményt kíván, az ne is sajnálja megadni ahhoz az iskolának a módokat és eszközöket. Lám, az új polgári leányiskolai épületben nincs elég helyiségünk, mert az elemi leányiskola a földszintet elfoglalja. Nincs a tanítónők számára városzoba. Nincs kézimunkaterem. Szük a rajzterem. Nincs helyiség könyvtárak, szertárak számára. Tanszereit a fiúiskola szertáraiból kapja. Lám, a kívülről diszes, palotaszerű épület, mely a város egyik utcáját szépíti, iskolának czélszerűtlen, az oktatás-nevelés eszközeiben szegény, szűkölködő. Ilyen nagy városban, mint Nagykanizsa, már régen ki kellett volna bővíteni a polgári leányiskolát valami továbbképző, praktikus tanfolyammal: kereskedelmi vagy kézimunka tanfolyammal. Erre égető szüksége volna a helyi társadalomnak. De nem lehet, mert nincs tanterem. És a közönség a polgári iskolát okolja, hogy nem nevel az életnek, a kenyérkeresetre nem képez.

A polgári iskolát okolja, hogy az alsóbb két osztályba nem vehet fel minden jelentkező tanuló, mert nincs hely. De az iskolát okolja azért is, hogy a tulzsufolt osztályokban sok az elégtelen osztályzat. Igenis, minden elégedetlenséget megszüntetünk, minden jogos kívánalmat teljesítünk, csak kérjük: adják meg az iskolának hozzá az eszközöket és módokat! Ne tűrje az elégedetlen közönség, hogy az a hely, a hol a jövő nemzedéknek az élet komoly harcára kell megedzeni az agyát, a szívét, az izmait, olyan czélszerűtlenül legyen kiszemelve, berendezve és felszerelve, a minélfogva a czél elérése már eleve ki van zárva. Csak akkor, ha az iskolai munkálkodás eredményességének alapfeltételei megvannak már, követelhetjük jogosan az iskolától, a tanítótól, hogy munkájának produktuma megfeleljen az élet követelményeinek, a méltányos várakozásoknak.

Ezek után most már áttérhetünk a fentebb feltett kérdésekre adandó feleletekre, első sorban, hogy mi a változás a multhoz képest, az államosítás óta? Az előadottakban azonban benne foglaltatik a felelet is, hogy t. i. azok a régi hiányok és fogyatkozások, a melyek az iskola tanító-nevelő hatásának teljes eredményét gátolták, ma is változatlanul fennállanak. Nem haladtunk előbbre semmivel sem, kivéve azt, hogy a leányiskolai tanerők az állami kineveztetéssel jobb javadalmazáshoz jutottak ugyan, de ezzel szemben az iskolák költségvetésében a dologi szükségletekre fordított addigi összegek redukáltattak. Az iskola munkálkodás eredményességének fokozására nem történt semminemű intézkedés, sőt a helyzet annyival rosszabbodott, a mennyiben az állami elemi iskolában az oktatás ingyenes lévén, az egyes osztályok addigi zsufoltsága még nagyobb mérveket öltött, úgy hogy pld. a központi 4-ik leányosztályban, melyből leányiskolánk 1. osztályu növendékeinek tulnyomó részét kapja, az idén 83 növendék volt. Elképzelhetetlen és paedagógiai csodatétszamba menne, ha ez a 83 növendék teljesen elérte volna azt a czélt, a mit a tanterv kítűz. Az elemi iskolai osztályok tulzsufoltsága tehát következményeiben első sorban a polgári iskolára hat ki, s már ismét mind sűrűbben találkozunk polgári iskoláink I. osztályában olyan 4 elemi osztályt sikeresen végzett növendékekkel, a kik a polgári iskola tantervének követelményeivel megbirkózni képtelenek már csupán azért is, mert jól olvasni nem tudnak. Pedig az ilyenek száma az 1896—99. években szépen megapadt volt, úgy hogy az azelőtt szokásos felvételi vizsgálatokat az elégséges osztályzatú növendékekkel indokoltan beszüntethettük. A polgári leányiskola tantestülete a mult tanév végén*) részletesen indokolt kérvényt intézett a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrhoz aziránt, hogy a helybeli állami elemi iskola a törvény és számos miniszteri rendelet értelmében 6 osztályúvá fejlesztessék, hogy azon növendékek számára, a kik a polgári iskola 2 alsóbb osztályába csak „*nőni járnak*“, és a kik ezen osztályoknak csak ballasztjai, legyen hely az elemi iskola 5. és 6. osztályaiban. Ezen kérvénynek ugyan még eddig semmi positiv eredménye nincs, de a kir. tanfelügyelő urtól azon örvendetes értesítést vettük, hogy a tárgyalások ebben az ügyben már megindítottak. Adja Isten, hogy minél hamarább eredményre is vezessenek a közérdek, a tanügy érdekeinek előmozdítására, javára!

Ezek után térjünk át immár a lefolyt iskolai év egyes mozzanataira.

1. *Az iskolai év kezdete.* A fenti általános szemlében már röviden érintettük, hogy az iskolai évet mindkét iskolánkban a rendes időben

*) L. mult tanévi Értesítőnk 6. lapján.

kezdhattuk meg. Az augusztus 29-én tartott alakuló ülésben a tantestületek szervezkedtek. A fiúiskola tantestülete jegyzővé *P. Nagy Gusztáv*, ifjúsági könyvtárnokká *Jelinek Márk*, a szegény tanulók segélykönyvtárának gondozójává *Waligurszky Antal* kartársainkat választotta meg, míg a tanári könyvtár könyvtárnoki tisztét megint az igazgató kezében hagyta. A leányiskola tantestülete jegyzővé *Sauermann Juliad*, a szegény tanulók segélykönyvtárának gondozójává újból *Özv. Pappné Svastits Jankát* választotta. Az intézetben levő tanszertárak gondozóivá ugyanazok jelöltettek ki, a kik e tisztet, mint az illető szaktantárgyak tanítói, már a mult években is viselték. Ugyancsak az alakuló üléseken történt meg az egyes osztályok főnökeinek kijelölése, a tantárgyak beosztása, a heti órarend magállapítása s ezzel kapcsolatban a napi felügyelő kijelölése.

A javító- és felvételi, illetve külömbözeti vizsgálatokat — augusztus 30-án vasárnap lévén — augusztus 31-én tartottuk meg. Javító vizsgálatért folyamodott az illető tantestületekhez 29 fiú- és 28 leánytanuló. Vizsgálatra bocsáttatott mindannyi. Megvizsgáltatott 28 fiú-, 28 leánytanuló, és pedig: 1 tantárgyból 22 fiú, 24 leány; 2 tantárgyból 5 fiú, 3 leány; 3 tantárgyból 1 fiú, 1 leány. A vizsgálatot sikerrel kiállotta 25 fiú-, 19 leánytanuló. Osztályismétlésre utasítottatott 3 fiú- és 9 leánytanuló. Felvételi vizsgálatot tett a tantervi külömbözetből 5 fiútanuló. Ezek közül 1 az elemi iskola 6-ik osztályából, 3 a gymnasium I. osztályából, 1 pedig a gymnasium II. osztályából a polgári iskola II. osztályába vétetett fel a vizsgálat alapján.

2. *A beiratások* szeptember 1—3. napjain tartattak meg szabályszerűen mind a két iskolában. Ezek eredményei közölve vannak hátrább a statisztikai kimutatásokban. Itt csak annyit jegyzünk meg, hogy a törvényben megállapított létszámon (50) felül jelentkeztek beiratás végett a fiúiskola I. és a leányiskola II. osztályába. A kir. tanfelügyelő úr az igazgató indokolt javaslatára megengedte, hogy a rendelkezésre álló helyekhez képest az I. fiúosztályba 60, a II. leányosztályba 55 tanuló irassék be. Az I. leányosztály már évek óta párhuzamosítva lévén, ebben 85 tanulónak volt helye. A fiúiskola I. osztályába jelentkezettek közül hely hiányában nem volt felvehető 7, a leányiskola I. osztályába 11 tanuló.

3. *A tanév ünnepélyes megnyitása* szeptember 4-én volt a róm. kath. templomban tartott „Veni Sancte“ után. Ezt követte az osztályrendezés, a szegény tanulók segélykönyvtárában levő tankönyvek kiosztása és egyéb előkészületek, melyek után a rendes tanítás szeptember 5-án reggel megkezdődött.

4. *Változások a tantestületek személyzetében.* Személyváltások csak a hitoktatók közt történtek, és pedig *Rasztics Ráfáel* fiú- és leányiskolánk róm. kath. hitoktatója, a ki ezen tisztet 5 tanéven át viselte és a legnemesebb hivatásszeretettel és lelkiismeretes kötelességérzettel töltötte be, vidéki lelkészi állásra nevezetvén ki, a mult tanév végén megvált hitoktatói tisztétől. Helyére az illetékes egyházi hatóság *Herczegh Krizolog* Szt. Ferenczrendi áldozópapot nevezte ki a jelen tanév elején a fiú- és leányiskola róm. kath. hitoktatójává. *Halász Jenő* helybeli izr. elemi iskolai tanító helyett, a ki fiúiskolánkban az izr. hittant az utóbbi 3 tanévben igen szép eredménnyel tanította, az izr. hitközség *Kertész József* okl. polgári isk. tanárt, polgári leányiskolánk I—II. osztályának eddigi izr. hitoktatóját bizta meg a fiúiskola izr. tanulók hitoktatásával és helyét a leányiskola 2 alsóbb osztályában is *Dr. Neumann Ede* főrabbi, leányiskolánk felsőbb 2 osztályának eddigi izr. hitoktatója vette át. Végül változás történt még az ev. ref. hitoktató személyében is, a mennyiben *Murányi János* hely-

beli ev. ref. lelkész más lelkészi állásra távozása következtében helyét *Kádár Lajos* helybeli új ev. ref. lelkész vette át. A tantestületben történt egyéb változások közt itt említjük meg a Nagyméltóságú m. kir. vallás- és közokt. miniszter úrnak három rendbeli intézkedését, és pedig: az 1903. évi július 30-án kelt 36,699. sz. rendelettel *Lukáts Erzsébet* okl. rajztanítónót, a ki a mult tanévben mint megbízott helyettes tanítónő működött polgári leányiskolánknál, szeptember 1-től kezdődőleg a XI. fiz. oszt. 3. fokozatába segédtanítónővé, az 1904. évi április 13-án kelt 24,841. sz. rendelettel pedig a X. fiz. oszt. 3. fokozatába rendes tanítónővé nevezte ki; végül az 1904. évi ápr. 25-én kelt 36,938. sz. rendelettel ugyanőt saját kérelmére áthelyezte a szombathelyi állami s. községi polgári leányiskolához eddigi minőségében. Viszont helyére *Kenedi Erzsébet* szombathelyi áll. s. k. polgári leányiskolai rendes tanítónőt helyezte át saját kérelmére. Ez a kölcsönös áthelyezés azon utasítással történt, hogy az illetők állásaikat azonnal foglalják el, a mi a tanév végén s a záróvizsgálatoknak ugyszólván a küszöbén érthető meglepetést okozott a leányiskolánk részéről érdekelt körökben; de a bekövetkezendő zavarnak és visszás helyzetnek *Lukáts Erzsébet* kartársnőnk ügybuzgó közbenjárásával sikerült elejét venni s felsőbb helyen kieszközölni az engedélyt arra, hogy a kölcsönösen áthelyezett tanítónők a tanév végeig eddigi állásukon megmaradhassanak.

5. *Az iskolákban az egészségi állapotok* sok kívánni valót hagytak fenn, a minék részben iskolánk higiénikus viszonyainak elmaradottsága az oka. Az iskolai helyiségekben mindenütt nagy a por, hiányos a szellőztetés, a fűtőszervezetek stb. stb., az udvar szűk, sáros (mert nincs kavicsozva) és órákzőkben 1000-nél több gyermek rugja a porát-sarát. Meg is látszik a tanulók arczán az iskolai higiéné fogyatékossága: köztük sok a beteges kinézésű. Ebben a tanévben 3 növendékünket temettük el, mindenik tüdővésznek lett az áldozata. Decz. 10-én *Steiner Adél* II. oszt., ápr. 28-án *Mair Rudolf* IV. oszt. és június 7-én *Kocsiás Antal* VI. oszt. tanulókat váltotta meg a halál hosszú szenvedésüktől. Mind a hárman szorgalmas, jóviseletű és szépreményű növendékei voltak az iskolának, a kiket a szülők mérhetetlen fájdalma mellett tanáraik és tanuló-társaik igaz részvéte és kegyelete kísért korán megnyílt sirjukhoz. Nyugodjanak békével.

Járványos betegségek ugyan nem léptek fel iskoláinkban, mégis a növendékek közt sok könnyebb betegségi eset adta elő magát, különösen a leánytanulók közt, a kiknek osztálykönyveiben feltűnő sok a betegségi okokkal igazolt óramulasztás. Lehet ugyan, hogy ez az aránytalan sok mulasztás a lányok gyengébb testi szervezetére vezethető vissza, de az is kétségtelen, hogy némely szülők nem járnak el elég lelkiismeretesen leánygyermekük iskolába járatásánál, azon helytelen vélekedésben, hogy a mulasztottakat otthoni tanulással pótolhatják. A fiúiskolában e tekintetben jobbak az állapotok, bár itt is elég sok a betegségi okkal igazolt óramulasztás. Azonban, bár itt az alkalmi megbetegedések száma jóval kevesebb, mégis sokkal rosszabbul áll a tanulók általános organizmusának egészsége, és pd. a dohányzás ártalmas hatása miatt, mely valóságos uralkodó járvánnyá fejlődött az utóbbi években a fiúnövendékek közt annyira, hogy még az I. osztályos tanulók közt is dűl ez a rettenetes szokás, daczára annak, hogy kérlelhetetlenül üldözzük és büntetjük a tilalom ellen vétetteket. De nemcsak büntetjük, hanem minden adandó alkalommal tanítással, oktatással belátásukra is adjuk a dohányzás lassan mérgező hatását. Sajnos, kevés eredménnyel, mert a szülők nagy része nem veszi a dolgot komolyan, és a fiúk egy része már elemi

iskolás korában rabja lesz a nikotinnak, a melytől aztán később sem bir megválni. Intézkedéseket tettünk aziránt is, hogy az ifjúság kellő oktatást, felvilágosítást nyerjen az iskolában a szeszes italok ártalmas hatásáról részint alkalmas olvasmányok tárgyalása, részint szakszerű tanítás közben. Utalunk e pontra nézve jelen Ertesítőnk V. fejezetére.

Az egészségi állapotok a tantestületek tagjai közt sem voltak teljesen kielégítők, annyiban mégis hálával tartozunk a Gondviselésnek, hogy komolyabb természetű és hosszabb tartamú betegségek nem okoztak súlyosabb hátramaradást munkáinkban és nem terhelték meg tulságosan az egyes tanerőket a helyettesítés terheivel. Hosszabb betegségben csak *Pranger Károlin* kartársnőnk szenvedett, a ki két ízben, u. m. november 30-tól december 6-ig és január 8-tól márczius 20-ig tartott betegsége miatt 79 napig volt kénytelen távol lenni az iskolától. Egészsége helyreállítására utóbb 6 heti szabadságot kért és nyert, mely idő alatt a leányiskolai tantestület többi tagjai helyettesítették, illetve foglalták el *Pranger Károlin* óráit saját tárgyaik tanításával. A leányiskola többi tanítónői csak kevésszer és kevés ideig voltak akadályozva betegség által kötelességeik teljesítésében, és pedig négyen: $2 + 2 + 1 + 1 = 6$ ízben, egyenként vonatkozó sorban mulasztottak $18 + 9 + 7 + 4$ órát, összesen = 38 órát. A fiúiskolai kartársak közül betegség miatt mulasztottak négyen: $1 + 1 + 2 + 2 = 6$ ízben, egyenként vonatkozó sorban $25 + 5 + 14 + 21$ órát, összesen = 65 órát. A beteg kartársakat a mennyire az órarend és egyéb hivatalos elfoglaltságuk megengedte, saját tantárgyaik tanításával helyettesítették a többiek.

6. *A vallás-erkölcsi nevelést* az iskola legfontosabb feladatai közé tartozónak ismervén, ennek teljesítésére minden kínálkozó alkalmat és iskolailag alkalmazható eszközt iparkodtunk felhasználni. A tanulók többsége róm. kath. vallású lévén, ezek számára a hitoktató-lelkész urak vasárnaponként reggel szent misét tartottak, melyen mindkét nembeli tanulók tanáraik, illetve tanítónők vezetése és felügyelete alatt vettek részt. Ezen az u. n. diákmiséken az iskolai énekkar egyházi kardalokat énekelt *Sauermann Mihály* kartársunk vezetése alatt, a ki az idén is, mint a mult években, minden díj nélkül, elismerésre méltó ügybuzgalommal fáradozott az énekkar betanítása és vezetése körül. Fogadja ezen ritka önzetlenséggel teljesített fáradozásaiért e helyen az igazgatóság őszinte köszönetét. A templomi istentiszteleteken kívül a róm. kath. tanulók hagyományos szokás szerint részt vettek a buzasanteléskor, keresztjáró napokon és Urnapján tartott körmeneteken is tanáraik, illetve tanítónők kísérete és felügyelete alatt; továbbá mindkét nembeli tanulók teljesítették a szokott időben a vallásuk követelte szertartásokat: a gyónást és áldozást karácsony és husvét ünnepe előtt. Az izr. vallású tanulók a számukra szombaton tartott istentiszteleten szintén részt vettek hitoktatóik felügyelete alatt.

7. *A tanulók erkölcsi magaviselete és az iskolai fegyelem* általában megnyugtató s az iskola rendtartási és fegyelmi szabályainak megfelelő volt, a mennyiben komolyabb természetű és súlyosabb beszámítás alá eső erkölcsi vétség csak egy pár esetben fordult elő. Ezekkel szemben a tantestületek lelkiismeretesen megtették az erkölcsi javulásra, illetve a baj elharapózásának megelőzésére célzó intézkedéseket. Az iskolai jó rendnek a tanítási órák előtt és a szünetek alatt való fentartására a tanerők közül napi felügyelők voltak kijelölve, a kiknek kötelessége volt a tanítási órák kezdete előtt $\frac{1}{4}$ órával az iskolában lenni s a 10 órai szünet alatt az udvarra lebocsátott tanulókra felügyeletet gyakorolni. Az iskolából hazamenetkor az illető tanárok és tanítónők a tanulókat páros sor-

rendbe állítva kísérték ki. A tanulókat illető rendtartási és fegyelmi szabályokat az igazgató a tanév elején az összes növendékek előtt felolvasta, megmagyarázta s őket ezek pontos megtartására s általában illedelmes és erkölcsös magaviseletre intette és buzdította.

8. *Iskolai ünnepélyek.* Az ifjúság hazafias és magyar nemzeti érzületének ébresztésére és erősítésére szolgáló s a felsőbb hatóság által is elrendelt iskolai ünnepélyeket e tanévben is megtartottuk. Igy október 4-én megünnepeltük a róm. kath. templomban tartott isteni tisztelettel és szünnappal Ő Felsége a király nevenapját. Október 17-én pedig Deák Ferencz nagy hazánkfíának 100-ik születési napját, melynek jelentőségét a fiú- és leányiskola egybegyült növendékei előtt *Waligurszky Antal* kartársunk méltatta, az ünnepély programmjának többi számát pedig az ifjúsági énekkarnak *Saueremann Mihály* kartársunk vezetése alatt előadott alkalmi éneke és 1 fiú- és 1 leánynövendék szavalata tette ki. November 19-én ismét Erzsébet királynénk emlékére tartottunk ünnepélyt, a melyen *Szakonyi Gézáné* tartott felolvasást, méltatván a megdicsőült szeretett királyné magasztos jellemét és uralkodói erényeit. Az ünnepély programmját ismét az énekkar és egyes növendékek szavalati előadása egészítette ki. Megünnepeltük márczius 15-ikét is, az 1848-iki nemzeti ujjászületés emlékét isteni tisztelettel és szünnappal, hogy a növendékek részt vehessenek a helybeli „Irodalmi és Művészeti Kör“ és a főgymnasiumi tanuló ifjúság által rendezett nagyobb szabású ünnepélyeken. A mi növendékeink felfogásához és értelmi képzettségéhez mérten megválasztott programmal az 1848-iki események és törvényhozási alkotások emlékére április 11-én rendeztünk iskolai ünnepélyt, a melyen az ünnepi beszédet *Hajgató Sándor* kartársunk tartotta, a program egyéb számai ugyanazok maradván, mint a fentebbi ünnepélyeken. Végül junius 8-án is megtartottuk az 1867-iki koronázás emlékére rendelt iskolai ünnepélyt, melyen a nap jelentőségét *Németh Mihály* kartársunk felolvasása méltatta az ifjúság előtt, a növendékek részéről ének, hegedű- és zongorajáték és szavalatokkal. Mult évi Értesítőnk 8. lapján elég részletességgel adtunk számot az iskolai ünnepélyeinken szerzett benyomásainkról, kiemelve egyfelől azt a nyomoruságos állapotot, mely arra kényszerít, hogy ünnepélyeinket — arravaló terem hiányában — az épület souterrainjében levő tornatermünkben tartsuk s ezáltal elzárjuk magunkat a nagy nyilvánosságtól; más részről méltatván az illető tantestületeknek azt a dicséretes buzgalmát és elismerésre méltó hazafias törekvését, mellyel ünnepélyeink előkészítésében s ezek nemes céljának paedagógiai szolgálatában egymással versenyezve részt vesznek. Ezuttal nem akarjuk ismételni az ott elmondottakat, de azt ismételnünk kell, hogy úgy az iskolai ünnepélyeken, mint minden egyéb kínálkozó alkalommal, fontos szerepet juttatunk a növendékek érzületére ható, a nemesebb érzelmeket hullámszóba hajtó nevelési mozzanatoknak. Ezen nevelői eljárásunknak, hála Istennek, örömét is élveztük abban, hogy bár tanítványaink egy jelentékeny százalékát nagy városunk legszegényebb néposztálya szolgáltatja, a hol az otthon nyert benyomások inkább ellene, mint mellette dolgoznak az iskola nevelői eljárásának: mégis tanítványaink erkölcsi és társadalmi viselkedése általában megüti azt a mértéket, a melyet a helybeli középfokú iskoláknak sokkal jobban szituált hasonló korú növendékeinél tapasztalunk.

Az iskolai ünnepélyek rendezésének módja tekintetében azonban nem hallgathatjuk el kifejezést adni azon nézetünknek, melyet paedagogusok körében számosan vallanak, hogy t. i. a rendeletileg előírt, tehát évről-évre ugyanazon napokon és czimeken tartott iskolai ünnepélyek

helyett sokkal czélszerűbb volna az egyes iskoláknak szabadságára bizni, mikor és mily czímen tartsanak ünnepélyeket. Ünnepélyek tartását — mondjuk háromszor egy tanév alatt — kötelezővé téve az iskolára, a többit a tantestületekre lehet bizni. Mert az eddigi módon rendezett iskolai ünnepélyek a tanulók előtt utóvégre (8—10 éven át mindig ugyanazt ismételve) elvesztik hatásukat, megszokottakká és pusztá produkciójává, üres szertartássá válnak, melyek nélkülözik az érzelmekre gyakorolt hatás frissességét és intenzitását. Az általunk helyeselt mód szerint az iskolai ünnepélyek czímét évről-évre az alkalomszerűség és a czélbavett hatás szempontjából kellene megválasztani. Így ünnepelhetnők pl. egy nagy államférfi, egy korszakalkotó esemény, egy nagy magyar író, költő, hírneves emberbarát, jótékony célú adománytevő stb. emléket, mindig más-más érzelmeket hozván hullámszába a tanulók lelkében. Sőt kerítvén az évek során Gr. Széchenyi István, Deák Ferencz, Kossuth Lajos, Báró Eötvös József, Petőfi, Vörösmarty, Arany János s más nagyjaink emlékének ünnepelésére, a leányiskolákban nemzeti történetünk kimagasló nőalakjai közül is válogatva. Ezek között természetesen nemzeti ünnepeink is megmaradnának, csak hogy nem az egyházi ünnepek módjára évről-évre ugyanazok, naptári sorrendben. Ezzel el volna kerülve az iskolai ünnepélyek gyakorisága és chablonos, unalmas egyformasága s elérve az, hogy az elemi iskola I. osztályától a polgári vagy középiskola felső osztályáig, tehát 8—12 éven át, a tanuló fogékony lelke elé állítsuk a hazafi, az író, a költő, az emberbarát, az önzetlen honpolgár stb. magasztos eszményképeinek egész sorozatát, gondosan megválogatott és változatos beosztásban és ez eszményképek változatos hatása által romlatlan érzelmeinek minden hurjait időnként élénkebb rezgésbe hozzuk.

9. *A fiúiskola ifjúsági önképző köre*, mely a mult tanévben ideiglenes jelleggel és egyelőre kísérletképp megalakított és szép sikerrel is működött, a jelen tanév elején is megalakult. Azonban alig hogy megkezdette működését, kitünt. hogy nem életképes és nem bírja meg az eléje tűzött feladatokat. P. Nagy Gusztáv ügyvezető alelnök kartársunk javaslatára tehát a tantestület kimondotta határozatilag a kör felosztatását és meglevő vagyonát, 74 korona 76 fillér pénztári készletét az igazgató kezelése alá véve és takarékpénztárba helyezve elhatározta, hogy ezen összegből és kamataiból jutalmakat fog kitűzni azon tanulók részére, a kik iskolai ünnepélyeinken a legjobb szavalókként tűnnek ki. A kitűzött jutalmakról és nyerteseikről beszámol ezen Értesítő XIII. fejezete.

10. *Játékok, mulatságok, szórakozások*. Növendékeinknek kevés alkalmuk és tere van a szabadban való rendszeres és szervezett játékok gyakorlására, mert a 4 iskolával közös szűk udvaron mozgásra hely nincs, iskolai játékterünk pedig még a jövő század alkotásainak van fenntartva. Mindazonáltal a felsőbb 3. fiúosztály növendékei módot találtak maguknak a szabadban való játszásra, labdázásra, labdarugásra. A tanév elején egy táncz-tanfolyamra is engedélyt adott a tantestület, melyen inkább csak leánynövendékek vettek részt tanítónők felügyelete alatt. Ez a táncz-tanfolyam tisztán csak polgári iskolánk növendékeire szorított ugyan, de mivel az iskolaépületben erre alkalmas terem nincs, az iskolán kívül kellett tartani. Téli időben meg van engedve, sőt ajánlva a növendékeknek a korecsolyázás, kellő felügyelet mellett. Az idén a fiúiskola felsőbb osztályos tanulóinak kérelmére a tantestület egy ifjúsági majális tartását határozta el, melyhez a leányiskola tantestülete is hozzájárulván, a fiú- és leányiskolai növendékek számára egy közös tavaszi tánczmulatság rendezése lett tervbe véve. A terv megvalósítására a fiúiskola tantestülete egy 3 tagú rendezőbizottságot küldött ki *Németh Mihály*,

Szakonyi Géza és *Waligurszky Antal* kartársak személyében. Az ők odaadó buzgalma és fáradhatatlan tevékenysége mellett a tavaszi táncmulatság június 1-én délután, igen kedvező időben tényleg megtartott a helybeli Sörgyár kertjében, a hova összes növendékeink délután 2 $\frac{1}{2}$ órakor tanáraik és tanítónők vezetése és felügyelete alatt kivonulva, ott tánczczal, játékkal és egyéb szórakozással igen vidáman és kellemesen töltötték az időt. A rendező-bizottság a tanulók mulattatására tűzijátékot is rendezett és néhány papír-léggömböt is felelesztett. A mulatságot a szülők és közönség is szépen látogatták, úgy hogy a tiszta jövedelem — mely a két iskola ifjúsági segélyalapja javára egyenlő arányban fordítatik — 293 korona 49 fillér volt. Ez a szép siker mindenesetre első sorban a rendező-bizottság önzetlen fáradozásának köszönhető, részünkről is méltó tehát az őszinte elismerésre és köszönetre, a mit itt leróni a jótékony cél nevében is kedves kötelességünk.

11. *Hivatalos iskolalátogatás.* Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő úr iskoláinkban a szokott évi látogatást február 11-én és 12-én végezte, 12-én a leány-, 13-án pedig a fiúiskola tantestületével külön értekezleteket tartott, a melyeken észrevételeit közölte tapasztalatairól. Általában megelégedésének adott kifejezést a tapasztaltak felett s az egyes tantestületek békés, összhangzatos és eredményes működését jegyzőkönyvi elismerésre méltatta.

12. *Nyilvános vizsgálatok s a tanév bezárása.* A róm. kath. és izr. tanulók hittani vizsgálata mindkét iskolában június 7-én d. e. 8—12 óráig, az ág. ev. vallású tanulóké június 11-én délután, az ev. ref. vallásuaké pedig június 12-én délután az ev. ref. imaházban. A többi tantárgyakból az évváró vizsgálatok június 15-től 26-ig folytak le és pedig: június 15-től 20-ig a leányiskolában, 21-től 26-ig a fiúiskolában. A nyilvános vizsgálatok közzé voltak beékelve a magánvizsgálatok is, melyek 2—2 napot vettek igénybe, u. m. június 17. és 25. a leányiskolai, 24. és 27. a fiúiskolai magánvizsgálatokra fordítatván. Miután a közbeeső napokon az osztályzatok végleges megállapítását s a bizonyítványok kiállítását is elvégeztük, június 29-én délelőtt a róm. kath. templomban tartott „Te Deum“ után az iskolai évet ünnepélyesen bezártuk.

II.

**A nagykanizsai m. kir. állami polgári fiú- és
leányiskola gondnoksága.**

A helybeli állami elemi iskola gondnoksága 1902. évi márczius 24-én dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő úr elnöklete alatt tartott ülésén vette felügyelete alá az állami polgári iskolákat is, a mikor t. i. mint polgári iskolai gondnokság a kir. tanfelügyelő úr felkérése folytán megalakult. Ugyanezen évi június hó 8-án Zalavármegye főispánja, dr. Jankovich László gróf az állami elemi iskolai gondnokság tagjait külön is kinevezte a polgári iskolák gondnokságává. Az 1902. márczius 24-én tartott ülésén megalakult gondnokság a következőleg szervezkedett:

G o n d n o k s á g :

<i>Elnök:</i>	<i>Jegyző:</i>	<i>Gondnok:</i>
Dr. Bentzik Ferencz.	Dr. Bartha Gyula.	Dr. Bartha Gyula.

T a g o k :

Elek Lipót	Miltényi Sándor
Faics Lajos	Dr. Neumann Ede
Ifj. Fesselhofer József	Dr. Rátz Kálmán
Dr. Goda Lipót	Dr. Rotschild Jakab
Halvax Frigyes	Simon Gábor
Hütter Lajos	Szedlmayer László
Kranitz József	Dr. Tuboly Gyula
Lengyel Lajos	Vécsey Zsigmond
Dr. Mayer Ferencz	Weisz Tivadar.
Miháleczi József	

III.

A fiúiskola tantestülete és ennek munkabeosztása.

1. **Dr. Bartha Gyula** igazgató, a mennyiség- és természettanból középiskolákra képesített tanár, bölcsészetdoktor; a tanári könyvtár könyvtárnoka; az állami polgári iskolai gondnokság jegyzője és gondnoka. Tanított *számtant* a IV., V. és VI. osztályban, összesen heti 9 órán. Működik 1875. óta, ezen iskolánál 1891. óta.

2. **Jelinek Márk**, a mennyiség- és természettudományi szakcsoportból polgári iskolára képesített rendes tanár; az V. osztály főnöke; az ásványtani, geologiai és fizikai felszerelés gondviselője; az ifjusági könyvtár könyvtárnoka. Tanított *mértant* az I—IV., *természetrajzot* az I. és III., *természettant* a IV. és V., *szépirást* az I. és II. osztályban, összesen heti 20 órán. Működik 1886. óta, ezen iskolánál 1899. óta.

3. **P. Nagy Gusztáv**, a nyelv- és történettudományi szakcsoportból polgári iskolára képesített rendes tanár, a IV. osztály főnöke; a tantestület jegyzője. Tanított *magyar nyelvtant és irodalmat* a IV., V., VI., *német nyelvtant* a III—VI. osztályban, összesen heti 21 órán. Működik 1892. óta, ezen iskolánál 1902. szept. 18. óta.

4. **Németh Mihály**, a rajzból polgári és ipariskolákra képesített rendes tanár, az I. osztály főnöke; a rajz-szertár gondviselője. Tanított *szabadkézi rajzot* az I—IV., *mértani rajzot* az I.—VI. és *szépirást* a III. osztályban, összesen heti 23 órán. Működik 1889. óta, ezen iskolánál 1900. óta.

5. **Sauermann Mihály**, a nyelv- és történettudományi szakcsoportból polgári iskolára képesített rendes tanár; a IV. osztály főnöke; a földrajzi taneszközök gondviselője; az ifjusági énekkar vezetője. Tanított *földrajzot* az I—IV., *történelmet* a III. és VI., *alkotmánytant* az V., *éneket* az I—VI. osztályban, összesen heti 19 órán. Működik 1881. óta, ezen iskolánál 1891. óta.

6. **Szakonyi Géza**, a nyelv- és történettudományi szakcsoportból polgári iskolára, a tornából tanítóképezdére képesített rendes tanár; a III. osztály főnöke; a történelmi taneszközök gondviselője; a tornatanítással megbízott óraadó. Tanított *magyar nyelvet* az I—III., *történelmet* a IV. és V. osztályban, összesen heti 20 órán. Mint óraadó tanította a *tornát* az I—VI. osztályban heti 5 órán. Működik 1891. óta, ezen iskolánál 1901. november 23. óta.

7. **Waligurszky Antal**, a mennyiség- és természettudományi szakcsoportból polgári iskolára képesített rendes tanár; a II. osztály főnöke; a szegény tanulók segélykönyvtárának könyvtárnoka; az állattani és kémiai tanszerek gondviselője. Tanított *számtant* az I—III., *állattant* a II., *egészségtant* a III., *vegytant* az V—VI., *ipartant* a VI., *könyvviteltant* az V—VI. osztályban, összesen heti 20 órán. Működik 1885. óta, ezen iskolánál 1892. óta.

Hitoktatók :

1. **Herczegh Krizolog** Szt. Ferencz-rendi áldozópap, róm. kath. hitoktató.

2. **Hütter Lajos** ág. ev. lelkész és hitoktató.

3. **Kádár Lajos** ev. ref. lelkész és hitoktató.

4. **Kertész József** okl. polg. isk. tan., izr. hitoktató.

Iskolaszolga: *Vegele Lajos*.

A leányiskola tantestülete és ennek munkabeosztása.

1. **Dr. Bartha Gyula** igazgató. (L. a fiúiskolánál.)

2. **Farkas Vilma** állami elemi iskolai rendes tanítónő, a torna-tanítással megbízott óraadó. Tanította a *testgyakorlatot* minden osztályban heti 7 órán. Ezen iskolánál működik 1897. óta.

3. **Hajgató Sándor** a magyar nyelvből és irodalomból polgári iskolára képesített rendes tanár; az I. a) osztály főnöke. Tanított *magyar nyelvet* mind az 5 osztályban és *földrajzot* a III. osztályban, összesen heti 18 órán. Működik 1866. óta, ezen iskolánál 1892. óta.

4. **Lukáts Erzsébet** polgári iskolára és tanítónőképezdére képesített rendes tanítónő; az I. b) oszt. főnöke, a rajz-szertár gondviselője. Tanított *rajzot* és *írást* mind az 5 osztályban, összesen heti 19 órán. Ezen iskolánál működik 1902. december 10. óta.

5. **Özv. Pappné Svastits Janka** a nyelv- és történettudományi szakcsoportból polgári iskolára képesített rendes tanítónő; a III. osztály főnöke; a történelmi tanszerek és a szegény tanulók segélykönyvtárának gondviselője. Tanított *német nyelvet* mind az 5 osztályban és *történelmet* a II., III. és IV. osztályban, összesen heti 19 órán. Ezen iskolánál működik 1892. óta.

6. **Pranger Károlin** női kézimunka-tanításra képesített segéd tanítónő; a kézimunkához való tanszerek gondviselője. Tanított *kézimunkát* mind az 5 osztályban és *háztartástant* a III. osztályban, összesen heti 17 órán. Működik 1882. óta, ezen iskolánál 1892. óta.

7. **Sauermann Julia** a mennyiség- és természettudományi szakcsoportból polgári iskolára képesített rendes tanítónő; a II. osztály főnöke; tantestületi jegyző; a természettani, vegytani és földrajzi tanszerek gondviselője. Tanított *számtant* az I. a), I. b) és II., *természettant* a IV., *vegy- és ásványtant* a III., *földrajzot* az I. a), I. b), II. és IV. osztályban, összesen heti 20 órán. Ezen iskolánál működik 1898. óta.

8. **Szakonyiné Kintner Róza** a mennyiség- és természettudományi szakcsoportból polgári iskolára képesített rendes tanítónő; a IV. osztály főnöke: a természetrajzi tanszerek gondviselője. Tanított *számtant* a III. és IV., *egészségtant* a IV., *természetrajzot* az I. a), I. b) és II., *éneket* mind az 5 osztályban, összesen heti 19 órán. Működik 1897. óta, ezen iskolánál 1901. november 23. óta.

Hitoktatók:

1. **Herczegh Krizolog** Szt. Ferencz-rendi áldozópap, róm. kath. hitoktató.

2. **Hütter Lajos** ág. ev. lelkész és hitoktató.

3. **Kádár Lajos** ev. ref. lelkész és hitoktató.

4. **Dr. Neumann Ede** izr. főrabbi és hitoktató.

Iskolaszolga: *Vegele Lajos*.

V.

Tanterv, végzett tananyag, használt tankönyvek.

Költségkimelés tekintetéből már a múlt tanévben lemondottunk azon régebbi szokásunkról, hogy az évi Értesítőben részletesen beszámoljunk az egyes osztályokban elvégzett tananyagról; így hát ezentúl csak minden 5-ik évben részletezzük a végzett tananyagot. Általánosságban jelezhetjük, hogy tantervül a vallás- és közoktatásügyi miniszter által 1879. évi szeptember 12-én 25,409. szám alatt kiadott fiúiskolai, illetve az 1887. évi augusztus 11-én 23,000. sz. a. kiadott leányiskolai tanterveket használva, ezekhez szigorúan ragaszkodtunk. Az egyes osztályokban elvégzendő tananyagot a tanév első és második felére a tantestületek *módszeres értekezetein* irányoztuk elő és a tanmenetet úgy mint régebben, az egyes osztályok „*Tanmenet-napló*“-iban havonkénti részletekre osztva mutattuk ki és tartottuk nyilván. Ezen Tanmenet-naplók kimutatása szerint a miniszteri tantervben előirt tananyag lényeges részeiben teljesen elvégzetett és csak apróbb részletekre, mint pl. időszámítás a fiúiskola I. osztályában, nem jutott idő. A miniszteri tantervbe fel nem vett, de az 1885. évi január 2-án kelt 48761/1884. számú miniszteri rendelettel kötelezővé tett *egészségtan* a fiúiskola III. osztályában tanított heti 1 órában, s a fiú- és leányiskola tantestületeinek tervezete szerint valamennyi osztályban tárgyalatott „*az alkohol ártalmas hatása az emberi szervezetre*“ alkalmas olvasmányok alapján.

A jövő tanévben használandó tankönyvek hátrább közölt kimutatása tájékoztat ad egyszersmind a jelen tanévben használt tankönyvekről is, azért ezekről külön kimutatás felesleges. Új tankönyvekül vezettük be a jövő tanévtől kezdve a fiúiskola IV. osztályába Hortobágyi A. Német nyelvtanát (előbb a Hoffmann M.-féle), a leányiskola III. osztályába pedig Dr. Némethy K. Földrajzának III. részét (előbb Hunfalvy-Schneiderától). A német nyelv tanítását az 1901-2. tanévtől kezdve a fiúiskola két alsóbb osztályában megszüntettük, mivel a volt községi elemi iskolák államosításával a német nyelv tanítása az elemi iskolában megszüntettetvén, ennek tanítását a polgári fiúiskola I. és II. osztályában a miniszteri tanterv rendelkezése szerint folytatni nem kellett.

Változás történt még a leányiskola róm. kath. vallástani tananyagának beosztásában is, a mi szükségképp maga után vonta a tankönyvek részben való megváltoztatását. Így az I. leányosztályban elmarad az „Egri közép káté“, az II. leányosztályban Tóth J. „Szerartástan“. A III. leányosztályban az „Egri közép káté“ és Fehér Gy. „Egyháztörténet“ helyett Pokorny E. „Szerartástan“, a IV. leányosztályban Demény D. „Erkölcstan“ helyett Rózsa—Makra „Egyháztörténet“ cz. tankönyvek hozatnak be a jövő tanéven kezdve.

VI.

A rendes tanulók érdemsorozata az 1903—1904. tanévről.

Az érdemjegyek jelentése:

Fok	Magaviselet	Szorgalom	Előmenetel	Írásbeli dolgozat külalakja
1	dicséretes	kitartó	kitünő	csinos
2	jó	kellő	jeles	tiszta
3	tűrhető	változó	jó	rendes
4	szabálytalan	hanyagló	elégseges	tűrhető
5	rossz	csekély	elégtelen	rendetlen

A) Rendes tantárgyakból.

I. fűosztály.

Folyó szám	A tanuló neve	Magaviselet	Szorgalom	Hittan	Magyar ny.	Földrajz	Számtan	Mértan	Term. rajz	Mértani rajz	Szabadk. rajz	Szépírás	Torna	Ének	Írásb. dolg.
	Augenfeld Béla	k	i	m	a	r	a	d	t						
	Bálics Kálmán	3	4	4	4	4	4	4	3	4	5		4	4	4
	Beierl Antal	2	5	4	5	5	4	5	5	4	3	2	4	4	3
	*Berényi Géza	2	3	4	3	4	3	4	3	4	4	4	-	4	3
5	Boda Géza	3	4	4	4	4	4	4	4	5	5	2	3	5	3
	Brüll Ferencz	3	3	2	2	2	3	2	3	4	4	5	3	4	4
	Budai Ferencz	k	i	m	a	r	a	d	t						
	Büky Sándor	2	3	1	4	4	4	3	3	4	3	5	3	4	4
	Czulek Antal	3	5	4	5	4	3	5	5	5	5	5	4	3	5
10	Dlask Ferencz	2	4	4	5	5	5	4	4	4	5	2	3	5	4
	Fitzkó Béla	1	4	4	4	5	5	4	4	5	4	1	3	4	3
	Flumbort György	3	5	3	4	5	4	4	4	3	2	1	3	5	3
	Gaal István	2	3	3	4	4	3	3	4	3	2	2	3	4	2
	Goldstein Károly	3	5	4	4	4	4	3	4	5	4	4	2	3	4
15	*Guttentag Imre	2	3	3	3	4	4	1	3	4	4	2	3	3	3
	*Günsberger Elemér	3	4	3	3	5	4	3	4	4	4	3	2	4	3
	*Günsberger Zsigmond	3	4	3	4	4	3	2	3	3	3	2	2	4	3
	Győre Gyula	3	5	3	5	5	5	5	5	5	5	2	4	4	4
	*Haba Béla	2	3	4	4	4	4	4	4	4	4	2	3	3	3
20	Hartmann Lajos	2	3	4	4	3	3	4	4	4	4	3	3	4	4
	Haszon Károly	k	i	m	a	r	a	d	t						
	*Háry Sándor	1	3	3	3	4	4	3	3	3	3	3	2	3	4
	Horváth János	2	3	4	4	3	4	4	3	4	4	2	3	3	4
	Hütter Vilmos	3	5	3	4	5	3	3	4	5	5	3	3	4	3
25	Iszak Kálmán	1	3	1	2	3	3	2	1	3	3	1	2	3	2

*) A csillaggal jelöltek ismétlők voltak.

Folyó szám	A tanuló neve														
		Magaviselet	Szorgalom	Hittan	Magyar ny.	Földrajz	Számítan	Mértan	Term. rajz	Mértani rajz	Szabadk. rajz	Szépiprás	Torna	Ének	Írásb. dolg.
	Jersche Károly	1	4	3	4	4	5	4	3	4	3	3	2	3	2
	Koch Károly	3	3	3	4	3	4	4	3	3	3	3	2	4	3
	Kocsiás János	2	3	4	4	4	2	2	2	3	3	3	2	3	3
	Ködbaum István	1	1	2	2	2	1	1	1	1	1	1	3	2	2
30	Leszner Sándor	3	5	3	4	4	4	4	4	4	4	3	4	4	4
	Magyar Lajos	k	i	m	a	r	a	d	t						
	Marvalics Ferencz	2	5	5	4	4	5	5	5	5	4	3	-	4	4
	Mayerhofer Kálmán	k	i	m	a	r	a	d	t						
	Mészáros István	1	2	2	2	3	3	3	2	4	2	1	2	3	2
35	Mihalecz József	1	2	2	3	2	3	1	1	3	2	1	4	4	1
	Milei József	2	5	3	4	5	4	4	5	4	4	3	3	4	4
	Nagy Imre	k	i	m	a	r	a	d	t						
	Németh Ferencz	4	5	3	5	4	4	4	4	5	5	4	4	4	4
	Nováth Lajos	2	3	1	4	3	3	1	1	4	4	1	4	4	5
40	Palkó József	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	3	2
	*Palugyai Ferencz	k	i	m	a	r	a	d	t						
	Petricis Gyula	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3	3	4	4
	Pollák Gyula	1	2	1	2	3	4	1	1	3	3	3	-	4	3
	Rehberger Imre	3	5	4	5	5	5	5	4	4	4	4	3	5	5
45	Ritter Károly	3	4	3	4	5	4	4	4	4	3	2	3	4	4
	Rosenberg Rezső	3	4	3	3	5	4	4	4	4	4	3	2	2	2
	Schiller Ferencz	2	4	4	5	4	4	4	4	4	3	2	3	4	4
	Schiller János	1	3	4	4	4	3	3	3	4	3	3	3	3	3
	Schlesinger Jenő	1	2	3	2	3	2	1	1	3	3	2	3	4	2
50	Schütz Béla	3	3	2	4	4	4	2	3	4	4	3	4	4	3
	*Sifkovics István	1	3	2	3	3	3	1	1	3	3	3	3	4	4
	*Simon Vilmos	2	3	1	2	2	3	1	1	4	4	3	3	4	4
	Soós József	3	5	4	5	5	5	5	5	5	5	4	4	4	4
	Steiner Ede	3	4	3	4	3	3	1	2	5	5	3	3	4	3
55	Stern Jenő	2	3	3	4	5	4	2	4	4	4	3	3	4	4
	*Stern Sándor	2	3	3	4	4	4	3	3	4	4	2	3	3	2
	Subics József	1	2	2	2	4	1	1	2	2	2	1	3	3	1
	Weisz Dezső	k	i	m	a	r	a	d	t						
	Weisz Henrik	k	i	m	a	r	a	d	t						
60	*Willandt Ferencz	2	3	4	4	4	4	4	4	4	3	4	4	4	4

II. fiúosztály.

Folyó szám	A tanuló neve	Magaviselet	Szorgalom	Hittan	Magyar ny.	Földrajz	Számítan	Mértan	Term. rajz	Mértani rajz	Szabadk.rajz	Szépíráás	Torna	Ének	Írásb. dolg.
	Balogh József	1	2	2	2	2	2	2	1	3	3	2	3	4	2
	Bencsecz Ferencz	2	3	1	2	3	1	1	1	4	3	1	3	4	2
	Berényi Ernő	3	5	5	5	5	4	5	3	5	4	5	3	4	4
	Berényi László	3	4	4	5	4	4	4	3	5	4	5	3	4	4
5	*Bernschütz Imre	2	3	4	4	3	4	4	2	3	3	3	3	3	4
	Bódog Ferencz	1	3	4	3	3	4	1	2	4	3	1	4	4	3
	Brandlhofer Antal	2	3	2	3	4	3	4	3	4	3	3	2	3	2
	*Buchwald Miklós	3	4	3	4	4	4	3	3	5	4	3	4	4	3
	*Cserép Imre	2	3	2	4	4	3	2	1	3	3	4	-	4	3
10	Deutsch Ferencz	4	5	3	5	4	5	4	3	5	4	3	2	4	4
	Erős József	1	3	2	2	3	2	3	1	4	3	1	2	3	2
	Fenyves Dezső	1	3	2	4	4	4	3	2	3	2	1	3	3	2
	Grünfeld Lajos	k	i	m	a	r	a	d	t						
	Haba Ferencz	4	5	3	4	4	5	4	3	4	3	4	3	5	4
15	*Hamburg Róbert	3	3	3	3	4	3	4	3	4	4	2	3	4	4
	*Kaufmann Jenő	3	3	2	4	4	3	3	3	4	4	4	4	1	2
	Klein Ernő	3	5	3	4	4	5	4	4	5	4	3	4	4	4
	Kohn Gyula	4	5	3	5	5	5	4	4	5	5	3	4	4	4
	Lenk József	2	4	3	4	4	4	4	4	5	5	2	3	3	1
20	Lichtfusz Ottó	2	5	4	4	4	4	3	4	4	5	3	2	4	4
	Löwinger József	3	5	2	3	4	4	4	3	4	4	2	3	3	3
	Meszlényi Ferencz	1	2	4	3	3	3	1	2	2	2	1	3	3	2
	Mezei Lajos	k	i	m	a	r	a	d	t						
	Mihálka István	2	3	3	4	3	3	3	3	4	4	3	1	3	4
25	Mischon Béla	2	4	4	4	3	5	4	3	3	1	1	2	3	2
	Nagy Imre	k	i	m	a	r	a	d	t						
	Nagy István	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2	3	1
	Nováth István	3	5	5	5	5	5	4	5	4	3	3	4	4	4
	Reichenfeld Lajos	2	3	2	3	3	3	3	3	4	4	3	1	3	3
30	*Ross István	4	3	4	4	4	3	2	3	4	4	2	3	4	4
	Schultz Oszkár	3	3	3	3	4	3	1	3	4	4	1	2	2	1
	Schüttler Sándor	1	3	1	3	4	2	1	3	4	3	1	4	4	2
	Sternberger Sándor	2	4	1	4	3	3	4	3	4	-	2	4	4	3
	Strasser József	1	5	3	4	4	5	4	5	4	4	1	3	3	2
35	Strausz Vilmos	1	2	3	4	3	3	1	3	4	4	1	4	2	3
	Thobik Béla	2	5	5	5	5	5	4	5	5	5	2	3	4	3
	Vild Imre	k	i	m	a	r	a	d	t						
	Vindics Görgy	k	i	m	a	r	a	d	t						
	Weltner Ferencz	2	3	3	2	3	3	3	2	5	4	1	3	3	2

III. fiúosztály.

Folyó szám	A tanuló neve																	
		Magaviselet	Szorgalom	Hittan	Magyar ny.	Német ny.	Földrajz	Történelem	Számítan	Mértan	Term. rajz	Mértani rajz	Szabakt. rajz	Szépírás	Torna	Ének	Egészségtan	Írásb. dolg.
5	Bagyari Vendel	3	5	3	4	5	5	4	5	5	4	5	4	4	3	4	4	4
	Bogáti Dezső	k	i	m	a	r	a	d	t									
	Borbély Gyula	2	3	1	3	4	3	2	3	2	1	4	4	4	3	2	2	3
	Czimbalek Viktor	k	i	m	a	r	a	d	t									
	Deckert Imre	2	4	2	5	4	4	3	4	5	4	5	4	4	3	3	3	3
	Druzsín Károly	1	2	1	2	3	3	3	2	4	1	3	2	2	3	3	2	1
	Epstein Vilmos	2	4	3	4	3	4	3	3	4	4	5	4	4	4	3	4	3
	Fabick Károly	3	4	2	4	4	4	4	4	4	3	5	4	4	3	4	3	4
	*Feigl Frigyes	2	4	4	4	2	4	4	4	3	3	4	4	3	2	4	3	3
	10	Francsits József	1	2	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3	3	4	2
Gaál József		1	3	4	3	3	4	3	3	4	4	4	3	4	4	4	2	
Halász József		3	5	4	4	5	4	3	5	5	5	4	3	4	4	4	3	
Handelsmann Imre		3	5	3	4	3	3	1	5	5	3	5	4	4	3	3	2	
Jenschke Ferencz		2	4	2	4	1	3	3	5	4	4	4	2	3	1	1	3	2
15	Kisfaludi Rezső	4	4	2	4	3	4	3	4	4	4	4	4	3	3	3	3	
	Kocsias József	1	3	3	4	2	4	3	3	4	4	4	3	3	1	3	2	2
	Korcsin Sándor	2	5	2	4	4	3	3	4	4	4	5	4	4	3	3	4	3
	Kovács János	1	1	1	2	1	1	1	2	3	1	3	2	3	3	3	1	2
	Krausz Árpád	2	5	2	4	4	4	3	5	5	4	5	5	4	3	4	4	4
20	Mayländer Vilmos	4	5	3	5	5	4	4	5	5	4	5	4	3	3	3	5	4
	Meskó József	1	3	3	4	4	4	4	4	3	2	1	2	4	3	3	2	
	Nezvárics István	1	2	2	4	4	4	3	4	3	3	3	2	3	3	4	4	2
	Ország József	2	4	2	4	3	4	4	3	3	4	5	5	4	3	4	3	4
	Polecz József	2	4	3	4	5	4	4	5	4	4	5	3	4	4	3	4	4
25	Raffay Gyula	3	5	4	5	5	4	4	4	4	5	5	4	2	4	4	2	
	Róth Pál	2	2	1	3	1	2	1	3	3	1	4	4	2	3	2	2	2
	Schlesinger Vilmos	1	2	2	2	1	3	2	2	1	1	3	3	3	2	4	2	3
	Schultheisz István	3	4	3	4	3	4	3	2	4	4	5	4	4	2	4	3	4
	Schwarz Jenő	3	2	1	2	1	3	2	1	2	2	4	4	4	3	2	1	1
30	Sonnenschein Rezső	2	4	2	4	2	3	2	4	4	4	4	4	4	2	3	1	3
	Szattler Samu	2	4	1	3	1	3	2	4	5	1	5	4	3	4	2	2	2
	Szettler Antal	2	5	4	4	4	5	4	5	4	3	4	2	3	1	3	3	3
	Szieger Károly	2	3	3	4	2	3	4	4	3	4	4	2	3	2	3	4	2
	Szondy Aladár	2	3	3	4	4	4	4	3	3	3	4	4	4	4	4	3	3
35	Tibolt Jenő	2	2	2	2	1	2	2	2	3	2	3	2	3	1	1	1	

IV. fiúosztály.

Folyó szám	A tanuló neve	Magaviselet	Szorgalom	Hittan	Magyar ny.	Német ny.	Földrajz	Történelem	Számítan	Mértan	Természettan	Mértani rajz	Szabadk. rajz	Torna	Ének	Írásb. dolg.
	Ármuth Dezső	3	3	1	2	2	2	3	3	3	2	4	4	3	3	2
	Bertalan Károly	2	3	1	1	1	3	3	4	4	1	5	4	4	4	1
	Bichler Sándor	2	3	2	3	4	3	4	4	3	4	4	3	3	4	3
5	Büky Béla	2	3	2	3	4	3	4	4	3	4	4	3	3	4	3
	Ebenspanger Rezső	3	5	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5	3	4	3
	Fleischacker Imre	1	2	1	1	1	2	1	4	3	1	4	4	2	3	1
	*Fürst József	2	4	2	4	5	4	4	4	4	4	5	4	4	3	3
	Goldberger József	2	4	2	4	5	4	4	4	3	3	4	4	4	3	4
10	Graff József	2	4	2	4	4	3	4	4	4	3	4	3	2	3	2
	Grünfeld Ede	2	3	1	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3
	Heine Rikárd	k	i	m	a	r	a	d	t							
	Heisler József	2	4	3	2	2	4	4	4	3	3	4	4	3	4	2
	Horváth János	3	4	3	4	5	4	4	3	3	2	4	4	3	4	3
	Kerber István	3	5	4	5	5	4	5	5	4	4	4	3	2	3	2
15	Ifj. Kovács János	3	3	2	4	4	4	4	4	2	2	3	2	4	3	2
	Id. Kovács János	2	2	1	2	3	1	3	3	1	1	2	2	-	2	2
	Mair Rudolf	m	e	g	h	a	l	t								
	Nagy László	2	5	4	5	5	4	4	5	4	4	5	4	4	4	3
	Neu Béla	3	5	4	4	5	5	5	5	5	4	4	4	4	5	3
20	Németh József	3	5	3	4	5	4	4	5	5	5	4	4	4	3	3
	Österreicher József	1	2	1	1	1	2	3	3	3	1	3	3	3	3	2
	Pintér Nándor	2	3	3	3	4	4	4	4	3	2	4	3	1	3	2
	Pollák Leo	1	2	1	1	1	3	3	3	4	3	4	4	3	4	1
	Poszovecz István	3	5	4	5	5	4	5	4	4	5	5	5	4	4	4
25	Rádli Mihály	1	2	1	1	1	2	2	2	1	1	3	4	3	2	1
	Schiller József	2	4	3	4	3	4	4	4	4	3	3	3	2	4	3
	Schuhel Lajos	2	3	3	4	4	3	4	4	3	3	3	4	4	3	3
	Semrán József	2	3	4	4	4	4	4	4	3	2	4	4	2	3	3
	Steiner Károly	2	5	1	2	4	4	3	4	4	2	4	5	2	4	3
30	Strehlinger Hugó	2	3	2	3	3	4	3	4	3	3	4	4	4	4	3
	Szigeti Imre	4	5	2	4	4	4	2	5	3	3	5	5	3	3	3
	Tersztenyák József	2	3	2	4	4	4	4	4	3	3	4	4	3	2	3
	Tivolt Imre	k	i	m	a	r	a	d	t							
	*Viola Lajos	2	4	1	3	3	3	2	5	3	2	5	4	4	4	4
35	Zsoldos Gyula	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	2	1	3	2	1

I. a) leányosztály.

Folyó szám	A tanuló neve	Magaviselet	Szorgalom	Vallás	Magyar ny.	Német ny.	Földrajz	Számítás	Term. rajz	Kézimunka	Ének	Rajz	Írás	Torna	Írásb. dolg.
	Bodiczky Jolán	1	5	2	4	3	5	4	4	4	4	4	3	2	3
	Bogdán Angela	1	1	1	1	2	1	2	1	-	2	1	1	2	3
	Breier Margit	2	5	3	4	3	4	5	4	4	4	5	4	3	3
	Brüll Margit	2	2	2	2	3	3	1	1	3	3	2	2	3	3
5	Cseplits Ilona	3	4	3	4	4	3	3	3	3	3	3	4	3	3
	Fehér Margit	1	3	1	4	3	3	3	4	4	3	4	4	3	4
	Fitzkó Anna	2	2	1	3	2	3	3	1	3	2	3	2	1	2
	Fullér Teréz	1	1	1	2	2	2	2	1	3	2	1	1	3	3
	Gross Amália	2	3	3	4	3	3	2	4	2	3	2	3	3	3
10	Grünfeld Elza	2	4	4	5	4	4	4	3	4	4	4	5	3	4
	Grünhut Kornélia	1	2	1	2	2	2	2	2	3	2	1	2	2	4
	*Hild Anna	2	4	3	4	4	4	4	4	2	2	4	3	2	3
	*Horváth Irma	2	4	2	4	4	4	4	3	3	3	4	3	2	3
	Horváth Mari	1	1	1	1	3	1	1	1	3	3	3	2	2	2
15	Junker Hermina	2	3	2	3	4	3	2	3	2	3	2	2	3	3
	Kalmár Józsa	2	2	1	2	2	3	2	3	2	2	2	2	2	3
	*Kengyel Anna	2	2	2	4	3	1	1	1	3	3	4	3	2	3
	Kohn Erzsí	2	3	4	3	3	3	4	4	3	3	4	4	3	4
	Kollarits Ilona	2	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	3	4
20	Kováts Izabella	2	5	5	4	5	4	5	3	4	2	5	3	-	3
	Krausz Erzsí	k	i	m	a	r	a	d	t						
	Kreznár Mari	2	5	2	4	5	4	4	4	4	3	5	4	2	4
	Mair Katalin	2	3	3	3	4	2	2	2	4	2	2	2	2	3
	Mágics Irén	1	2	3	3	4	2	2	3	3	3	2	2	2	3
25	Málik Mari	k	i	m	a	r	a	d	t						
	Milhofer Erzsí	k	i	m	a	r	a	d	t						
	Mózes Anna	1	2	2	2	3	2	1	1	3	2	1	1	3	2
	*Pavelkovics Anna	2	4	2	2	4	4	2	4	3	4	3	4	3	3
	Radványi Margit	2	4	3	1	4	3	4	2	4	3	4	4	3	4
30	*Saly Gizella	2	4	2	3	4	4	4	5	3	3	4	4	4	3
	Schapringer Irma	k	i	m	a	r	a	d	t						
	Schultz Teréz	1	1	1	1	3	1	2	1	2	2	1	1	3	3
	Szabó Erzsébet	2	4	3	4	5	3	4	4	3	3	3	3	3	3
	Turek Mari	2	4	3	3	4	4	3	4	3	3	3	3	3	3
35	Vadlya Virginia	k	i	m	a	r	a	d	t						
	*Varga Erzsébet	1	5	2	4	5	5	4	4	3	3	3	3	1	3
	Weiss Márta	2	5	4	4	5	5	5	5	3	4	5	4	3	3

I. b) leányosztály.

Folyó szám	A tanuló neve	Magaviselet	Szorgalom	Vallástan	Magyar ny.	Német ny.	Földrajz	Számítan	Term rajz	Kézimunka	Ének	Rajz	Írás	Torna	Írásb. dolg.
	Appelshoffer Mária	9	3	3	4	3	3	4	3	3	3	3	3	9	4
	Armuth Stefánia	9	3	3	3	4	9	9	9	9	4	4	3	4	4
	Augenfeld Janka	k	i	m	a	r	a	d	t						
5	Ábel Mária	k	i	m	a	r	a	d	t						
	Balog Stefánia	9	3	3	4	3	3	3	4	9	4	9	9	3	3
	*Bartos Erzsé	9	3	4	4	4	4	4	4	3	3	3	4	9	3
	Biba Margit	9	9	3	3	4	3	3	3	3	4	3	1	9	9
	Boskowitz Erzsébet	k	i	m	a	r	a	d	t						
10	Fatér Anna	9	4	3	4	4	4	4	3	4	4	3	4	3	4
	Fatér Irma	9	5	3	5	5	5	4	3	4	4	3	4	3	3
	Fleischacker Jolán	9	5	4	4	4	4	4	4	2	4	3	4	3	5
	Flesch Szabina	9	5	3	4	3	5	4	4	4	3	3	9	3	3
	Gstettner Katalin	1	9	2	3	1	3	3	1	2	2	2	9	3	3
	Jelenics Gizella	9	3	2	2	4	3	3	2	3	4	4	3	3	3
15	Juhász Magdolna	k	i	m	a	r	a	d	t						
	Keller Ilona	1	9	3	2	3	2	3	2	4	3	3	9	3	3
	Knortzer Teréz	k	i	m	a	r	a	d	t						
	Kohn Margit	1	9	3	1	2	4	2	3	3	3	2	9	3	3
	Kovács Ilona	1	3	3	3	3	9	2	3	4	4	3	9	9	3
20	Krausz Jolán	k	i	m	a	r	a	d	t						
	Kürschner Mari	k	i	m	a	r	a	d	t						
	Löbl Gáabriella	9	4	4	3	4	4	4	4	3	3	3	3	2	4
	*Melczer Jolán	9	5	3	3	4	4	2	1	-	4	4	4	4	4
	Moses Alice	1	1	1	2	1	2	1	1	2	2	1	1	3	2
25	Németh Jolán	2	3	3	4	3	4	4	3	4	3	3	3	2	3
	Okos Irma	4	5	4	5	3	4	5	4	3	3	3	2	2	2
	Paár Gizella	2	5	4	4	3	4	5	5	4	4	5	4	3	4
	Papp Etelka	4	5	4	4	5	5	5	3	4	4	5	4	3	4
	Pauer Margit	1	3	1	3	2	3	3	3	3	4	2	1	3	2
30	*Petrics Irma	2	3	2	4	3	3	3	3	1	3	3	3	3	3
	Pfeiffer Mari	2	5	4	5	4	5	5	5	3	3	5	4	3	4
	Pint Erzsébet	2	5	4	5	4	5	4	5	4	3	5	5	3	3
	Pintér Mari	2	5	3	5	5	5	4	5	3	3	3	3	3	3
	Pokorny Anna	k	i	m	a	r	a	d	t						
35	Raffaelli Rozina	1	2	2	1	4	2	2	2	3	3	1	1	2	3
	Scherz Julia	2	5	3	5	5	4	4	5	4	3	5	4	3	4
	*Scherz Teréz	2	3	2	4	4	1	2	2	2	2	3	3	3	3
	Schossberger Margit	1	1	1	1	2	1	1	2	3	3	3	3	3	3
	Schott Mária	k	i	m	a	r	a	d	t						
40	Sió Ida	1	1	1	1	2	2	2	1	3	4	3	2	3	3
	Springer Róza	k	i	m	a	r	a	d	t						
	Szitár Anna	2	3	3	4	3	2	4	3	3	3	4	3	3	4
	Thomka Irén	2	3	3	2	3	3	3	3	-	4	4	3	3	4

Folyó szám	A tanuló neve														
		Magaviselet	Szorgalom	Vallástan	Magyar ny.	Német ny.	Földrajz	Számítan	Term. rajz	Kézimunka	Ének	Rajz	Írás	Torna	Írásb. dolg.
45	Vető Rozália	1	4	3	4	4	4	3	4	3	2	2	1	3	3
	*Vukasovic Ilona	2	3	2	3	3	3	2	4	1	3	2	2	1	3
	Weiss Alice	2	2	1	2	2	3	3	1	1	2	4	3	3	3
	Weiss Ida	2	5	4	5	5	5	3	4	3	5	4	4	3	3
	Weiss Ilona	2	3	2	3	2	4	3	1	1	2	3	3	3	3

II. leányosztály.

Folyó szám	A tanuló neve															
		Magaviselet	Szorgalom	Vallástan	Magyar ny.	Német ny.	Földrajz	Történelem	Számítan	Term. rajz	Kézimunka	Ének	Rajz	Írás	Torna	Írásb. dolg.
5	Armuth Janka	2	5	4	5	5	4	5	4	5	4	4	3	3	5	
	Báron Ilona	2	2	2	2	2	2	3	2	2	3	2	2	2	3	
	Benedek Ilona	2	1	1	2	2	2	3	2	3	2	3	4	2	3	
	Id. Berger Margit	2	4	2	2	3	3	2	5	3	3	3	2	3	3	
	Itj. Berger Margit	2	5	4	4	4	5	5	5	5	3	5	4	2	5	
	Bontz Mártha	1	2	3	3	3	3	3	3	3	1	2	2	3	3	
	Csányi Katalin	1	1	2	3	2	3	2	3	1	3	3	3	1	3	
	Dánielisz Flóra	1	2	1	3	3	3	1	2	2	2	4	3	1	2	
	Fitzkó Mária	2	5	4	5	5	5	5	5	4	3	4	3	4	2	
	Fleischacker Elza	1	5	4	4	4	5	4	5	5	1	3	5	4	4	
10	Grúner Károlin	1	1	1	1	1	1	2	1	1	3	1	2	3	2	
	Gstettner Lilli	2	2	1	1	1	1	2	2	1	3	2	2	3	1	
	Günsberger Irma	1	3	4	3	3	4	3	3	4	3	3	4	4	3	
	Hajdú Vilma	1	2	1	1	3	2	2	2	3	1	3	1	2	1	
	Hauser Irén	2	4	4	5	4	4	4	3	4	3	3	3	2	4	
	Hajek Krisztina	1	3	2	3	4	3	2	2	3	3	3	2	3	4	
	Hirschler Aranka	2	4	4	4	4	2	4	3	4	2	3	2	2	4	
	Horváth Ilona	2	4	2	4	5	3	4	3	4	3	3	4	4	4	
	Horváth Katalin	2	4	3	3	4	2	4	3	3	3	3	4	3	4	
	Horváth Lenke	1	2	2	2	3	3	2	2	3	2	3	1	1	2	
20	Kincses Gizella	1	3	2	3	3	2	3	3	1	2	2	3	3	4	
	Kollmann Anna	k	i	m	a	r	a	d	t							
	Krausz Margit	2	2	1	4	3	3	2	2	2	3	3	3	4	3	
	Krauthacker Hermin	1	2	3	3	3	3	3	2	3	2	2	2	3	4	
	25	Loboda Etel	k	i	m	a	r	a	d	t						
		Löwinger Erzsé	2	2	2	2	2	3	2	3	3	3	3	3	4	4

Folyó szám	A tanuló neve	Magaviselet	Szorgalom	Vallásian	Magyar ny.	Német ny.	Földrajz	Történelem	Számítan	Term. rajz	Kézimunka	Ének	Rajz	Írás	Torna	Írásb. dolg.	
	*Marton Juliska	1	2	1	1	1	2	1	3	2	3	4	3	2	3	4	
	Mautner Margit	2	3	2	4	2	3	3	2	4	3	3	3	2	2	3	
30	Mayerhofer Margit	1	2	3	3	3	3	3	3	3	1	3	1	1	3	3	
	Mágics Etel	1	3	3	4	4	3	3	2	3	3	3	3	3	2	3	
	Mészáros Erzsí	2	3	3	2	4	2	2	3	2	3	3	3	3	2	3	
	Mihályi Róza	2	4	4	4	5	4	4	4	4	3	4	4	4	3	5	
	Neumann Hermin	2	4	3	3	4	3	3	3	3	2	4	4	3	3	3	
	Németh Magdolna	2	3	3	4	4	3	4	4	2	2	3	3	3	2	4	
35	Oswald Anna	2	4	3	3	5	3	3	3	2	3	3	3	3	2	4	
	Österreicher Anna	2	5	4	3	5	5	4	4	5	2	3	5	3	2	4	
	Ótvös Gabriella	2	1	1	1	2	3	1	2	1	2	2	3	2	2	3	
	Pálffy Etelka	1	3	2	3	2	4	3	2	2	3	3	1	2	1	3	
	Pollák Berta	2	4	2	4	3	4	2	4	3	2	3	4	5	4	4	
40	Rakovszky Jolán	2	4	1	4	4	4	4	4	4	4	3	3	3	2	3	
	Rasztics Margit	1	2	1	3	3	1	2	2	2	3	3	3	3	-	3	
	Rosenberg Margit	1	3	3	4	4	4	3	3	4	2	3	4	4	3	4	
	Schlesinger Berta	2	5	4	4	4	4	3	5	4	4	3	4	4	4	5	
	Schlesinger Szerafin	2	3	3	4	4	2	3	3	3	3	3	4	3	3	3	
45	Springer Ilona	1	4	3	4	4	4	3	5	4	2	4	3	3	3	3	
	Steiner Adél	m e g h a l t															
	Szabados Rózsi	2	3	3	3	3	2	2	2	4	3	4	3	2	2	3	
	Szenthe Ilona	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	1	2	2	2	
	Szilváygi Irén	2	4	3	5	4	2	4	3	3	2	2	2	2	1	3	
50	Szommer Ida	1	2	2	3	3	3	2	2	1	3	2	3	3	2	3	
	Vegele Emilia	1	1	2	2	2	2	2	2	1	2	3	1	1	1	2	
	*Viola Margit	1	3	3	4	3	4	4	3	4	2	4	3	4	4	3	
	Voschitz Jolán	2	4	2	4	3	3	2	4	2	4	2	4	3	2	3	
	Weiss Ella	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	3	3	3	3	3	

III. leányosztály.

Folyó szám	A tanuló neve	Magaviselet																
		Szorgalom	Vallásán	Magyar ny.	Német ny.	Földrajz	Történelem	Számítan	Vegyten	Gazdaságtan	Kézimunka	Ének	Rajz	Írás	Torna	Írásb. dolg.		
5	Bajor Teréz	2	3	3	3	4	3	3	3	3	2	1	4	2	2	2	3	
	Bartha Jolán	1	3	2	3	2	3	2	3	3	1	4	3	3	3	3	3	
	Bognár Margit	2	5	2	4	5	4	5	5	4	3	3	2	5	3	2	4	
	Boné Sári	1	2	1	2	3	3	3	3	4	2	-	3	4	3	-	3	
	Bontz Ronéce	2	2	3	4	2	2	3	2	1	2	3	2	2	3	2	3	
	Detrich Ilona	1	1	2	2	2	3	2	2	2	2	1	3	1	1	1	3	
	Deutsch Ilona	1	5	3	4	4	4	5	5	5	2	3	3	5	5	3	3	
	*Dilrichstein Kornélia	2	2	3	2	2	1	2	1	1	2	2	4	3	4	2	3	
	Figlár Verona	2	3	2	3	4	2	3	4	2	2	2	4	4	4	2	4	
	10	Filipánits Lujza	k	i	m	a	r	a	d	t								
Fleischacker Irén		1	3	3	4	3	4	5	4	2	3	4	4	4	4	3	3	
Gréczy Julia		1	3	1	2	3	3	3	3	2	2	3	3	3	2	2	3	
Gréczy Mária		2	4	2	3	3	2	4	4	2	2	3	3	4	2	2	3	
Günsberger Anna		2	4	3	4	4	3	4	3	4	3	4	3	5	4	2	3	
15	Herczfeld Ilona	2	3	3	1	4	1	3	4	3	2	2	4	4	3	2	3	
	Hütter Anna	k	i	m	a	r	a	d	t									
	Jaeger Ilona	2	3	2	3	4	3	3	4	3	3	3	3	4	4	2	4	
	Klobusiczky Ilona	2	3	1	1	2	1	3	4	2	1	4	3	4	2	3	2	
	Kohn Anna	1	3	1	2	3	4	3	3	3	2	3	3	3	2	3	1	
20	Kohn Ida	1	2	3	2	2	2	3	3	3	2	3	3	4	4	3	3	
	Kovács Erzsébet	2	4	3	4	3	4	4	3	4	3	3	3	1	1	2	3	
	Krausz Erzsébet	2	4	3	4	3	4	3	4	3	2	3	2	4	3	2	3	
	Krausz Jolán	2	2	1	4	3	3	3	4	1	2	2	3	2	3	1	3	
	Krausz Olga	2	2	2	1	2	1	3	1	2	2	2	2	3	1	2		
	Lenkei Margit	2	5	4	2	4	3	3	4	5	3	3	4	5	4	2	3	
	Löbl Gizella	2	5	4	4	4	4	4	4	5	4	4	4	4	4	4	4	
25	Lőrincz Margit	2	5	3	4	5	3	4	4	3	3	4	3	5	3	3	4	
	Mautner Elfrida	1	2	2	3	2	3	2	4	3	1	2	3	2	2	2	3	
	Mikoss Anna	2	1	1	1	2	1	1	1	2	1	2	1	2	2	1	2	
	Milhoffer Erzsébet	1	2	1	3	3	1	2	2	1	1	3	1	3	3	2	3	
	Molnár Erzsébet	2	4	4	4	4	4	4	4	5	4	2	3	3	3	3	3	
	Okos Julia	2	3	2	3	2	4	4	3	4	3	2	2	3	3	2	2	
	Pál Teréz	2	5	1	4	5	4	4	5	4	4	3	4	3	4	3	2	4
	Pelcz Ibolyka	1	1	1	2	2	1	2	2	2	2	2	1	2	2	2	3	
	35	Schapringer Etel	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	1	1	2	1
		Sonnenschein Margit	2	5	4	5	5	4	4	5	5	3	3	3	4	4	3	5
Stern Frida		2	4	4	4	4	3	2	3	3	3	2	4	4	4	3	4	
Strasser Mária		2	5	2	4	4	3	3	4	5	2	2	3	3	3	1	4	
Szabó Julia		1	4	2	4	4	4	4	5	4	3	3	4	5	4	4	4	
40	Id. Szabó Mária	1	2	1	3	4	3	3	3	3	1	3	4	3	4	2	4	
	Ifj. Szabó Mária	2	3	3	3	4	3	3	3	4	3	3	3	4	3	2	2	
	Legifj. Szabó Mária	2	5	2	4	4	3	4	2	4	3	4	2	4	5	2	5	
	Szecső Mária	1	2	1	2	3	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	
	Szigethy Edith	1	2	2	3	2	2	2	2	3	2	1	3	1	2	2	3	
45	Varga Lujza	1	3	4	4	3	3	4	5	5	3	3	3	4	4	2	3	

IV. leányosztály.

Folyó szám	A tanuló neve	Magaviselet	Szorgalom	Vallástan	Magyar ny.	Német ny.	Földrajz	Történelem	Számítan	Mértan	Term. tan	Egészségtan	Kézimunka	Ének	Rajz	Torna	Írásb. dolg.
	Ács Ilona	k	3	m	a	r	a	d	t	2	3	3	1	2	1	-	3
	Bartos Anna	2	3	1	3	3	3	4	3	3	4	4	2	3	1	-	3
	Benedek Paula	1	4	2	4	4	3	4	5	4	4	4	2	3	1	-	3
	Buchwald Margit	2	5	2	4	3	4	3	4	4	4	4	3	4	4	-	4
5	Deutsch Gizella	2	5	1	4	5	5	4	5	5	4	4	3	4	4	2	4
	Epstein Margit	1	3	3	4	3	3	3	3	4	4	3	1	3	3	-	4
	Farkas Erzsí	2	2	2	1	3	1	2	1	2	1	2	2	3	1	1	2
	Fáy Vilma	1	2	1	2	2	3	2	4	3	2	1	3	3	3	-	3
	Geiszt Lilli	2	3	3	3	3	3	2	3	4	4	3	-	3	4	-	3
10	Gogl Mari	k	i	m	a	r	a	d	t								
	Gstettner Paula	1	1	1	2	1	1	2	2	1	2	1	2	3	2	-	2
	Havas Margit	1	1	1	1	1	1	1	2	3	1	1	3	3	-	-	3
	Horváth Borbála	2	3	1	3	2	4	3	4	3	3	4	3	3	2	-	2
	Horváth Júlia	1	3	1	2	4	2	1	1	3	2	1	3	2	3	-	3
15	Ifésics Mari	2	2	1	3	3	1	3	3	2	3	1	3	3	2	-	3
	Illés Emilia	1	3	2	3	4	4	4	4	2	3	2	2	3	1	-	3
	Jersche Irma	1	1	1	2	2	1	1	2	1	1	1	3	2	1	-	3
	Kertész Gizella	2	2	3	3	4	2	2	3	4	1	2	3	3	3	1	3
	Király Flóra	2	3	2	1	2	3	2	4	4	3	1	2	3	3	-	2
20	Kondor Borbála	1	2	1	1	2	2	1	2	3	1	1	3	3	3	2	2
	Krausz Elza	2	4	2	2	3	2	1	4	5	2	3	3	2	5	-	2
	Krausz Gizella	1	3	2	2	3	4	3	4	4	3	3	3	1	3	-	4
	Kuhár Klóra	2	3	3	4	5	2	3	4	2	3	3	2	2	2	-	4
	Mair Margit	1	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	1	3	-	3
25	Mautner Paula	1	2	2	2	1	3	2	4	4	3	3	2	3	3	1	3
	Metz Margit	1	3	3	2	4	3	4	3	3	4	2	1	3	3	-	2
	Molnár Mária	2	4	1	4	5	3	4	4	4	4	2	2	3	3	-	4
	Mórocz Mária	k	i	m	a	r	a	d	t								
	Nagy Erzsébet	1	1	1	1	2	2	2	3	3	3	2	2	3	3	-	2
30	Neumann Vera	1	1	1	1	1	1	2	1	2	2	1	2	3	1	-	1
	Rosenberg Erzsí	2	5	2	3	4	3	1	3	5	5	2	3	3	4	-	3
	Spitzer Irma	2	3	3	3	3	4	3	4	3	4	4	1	3	3	-	3
	Szalay Ida	1	2	2	2	3	2	2	3	2	3	2	1	3	2	-	3
	Szeitl Jolán	2	3	1	4	4	3	3	4	4	3	3	3	2	3	-	4
35	Szikszay Margit	1	2	1	2	3	2	2	2	3	3	1	3	2	2	-	2
	Takács Anna	2	5	3	4	4	3	4	4	5	4	4	2	4	3	2	3
	Verbanchich Magdolna	1	2	1	4	3	4	3	3	4	3	3	2	3	3	-	3
	Verbanchich Margit	1	3	1	4	4	4	2	4	4	3	4	2	3	3	-	3

B) Rendkívüli tantárgyból.

Hegedü.

Folyó szám	A tanuló neve	Osz- tálya	Tanulási évfolyama	Szorgalma	Előmenetele
1	Meszlényi Ferencz	II.	első	kellő	jeles
2	Mischon Béla	II.	„	kellő	jó
3	Epstein Vilmos	III.	„	kellő	jeles
4	Korein Sándor	III.	„	kellő	jó
5	Mayländer Vilmos	III.	„	változó	elégséges
6	Szetler Antal	III.	„	változó	elégséges
7	Jenschke Ferencz	III.	második	kitartó	jeles
8	Székely József	V.	„	kellő	jó
9	Málovecz Mihály	VI.	harmadik	kitartó	kitűnő

Tanította: *Sauermann Mihály.*

VII.

Kimutatás a fiúiskolában magánvizsgát tett tanulókról.

A vizsgálat ideje		A vizsgázó neve, vallása, születési éve	Előképzettsége	Mely osztályról vizsgázott?	A vizsgálat eredménye	Vizsgálati engedély száma
hó	nap					
szept.	12.	Kintli Jenő r. kath., 1890.	elemi isk. IV. o. rendes tan.	I. II.	f. o. l.	kir. tanf. 2973—1903.
"	"	Hamburg Róbert izr., 1890.	gym. II. o. polg. isk. I. o. külömböz. vizsg.	II.	o. i. u.	kir. tanf. 3096—1903.
szept.	30.	Gazdag Sándor r. kath., 1883.	polg. isk. VI. o. mag. tan.	VI.	f. o. l.	*) min. rend. 68426—1903.
decz.	23.	Olasz Károly r. kath., 1883.	elemi isk. IV. o. rendes tan.	I. II.	f. o. l.	kir. tanf. 4447—1903.
márc.	26.	Péter Vendel r. kath., 1873.	elemi isk. VI. o. rendes tan.	I. II.	f. o. l.	kir. tanf. 850—1904.
"	"	Pál Gyula r. kath., 1889.	gym. II. o. polg. isk. I. II. o. külömböz. vizsg.	III.	f. o. l.	kir. tanf. 814—1904.
"	"	Novák József r. kath., 1883.	polg. isk. IV. o. rendes tan.	V. VI.	f. o. l.	kir. tanf. 40—1904.
jún.	24.	Pollák Árpád izr. 1892.	polg. isk. I. o. mag. tan.	II.	f. o. l.	szabály- szerűen beirt magántanuló
"	"	Schwarzenberg Jenő izr. 1891.	polg. isk. I. o. mag. tan.	II.	f. o. l.	" "
"	"	Schwarzenberg József izr. 1892.	polg. isk. I. o. mag. tan.	II.	f. o. l.	" "

*) Szigorú kivételkép adott miniszteri engedéllyel ismétlődő magánvizsgálatot tett.

A vizsgálat ideje		A vizsgázó neve, vallása, lakóhelye	Előképzettsége	Mely osztályról vizsgázott?	A vizsgálat eredménye	Vizsgálati engedély száma
hó	nap					
jún.	24.	Böndör Pál r. kath., 1889.	el. isk. VI. o. rendes tan.	I. II.	f. o. l.	kir. tanf. 1649—1904.
"	"	Chinorány Boldizsár r. kath., 1885.	gymn. I. oszt. polg. isk. I. II. o. különb. vizsg	II. III.	j. v. b.	kir. tanf. 1650—1904.
"	27.	Kintli Jenő r. kath., 1890.	polg. isk. II. o. mag. tan.	III.		szabály- szerűen beirt magántan.
"	"	Simon Imre izr., 1890.	polg. isk. II. o. rend. tan.	III.		V. K. M. 24570—1904.
"	"	Pongrácz Elemér r. kath., 1888.	polg. isk. III. o. rend. tan.	IV.		kir. tanf. 1138—1904.

Jegyzet. A június 27-iki magánvizsgálatra fentiekén kívül még engedélyt nyertek: Nagy Lajos, Lencz Gyula a III. és Perger József a III. és IV. oszt. tantárgyaiból.

VIII.

Kimutatás a leányiskolában magánvizsgát tett tanulókról.

A vizsgálat ideje		A vizsgázó neve, vallása, lakóhelye	Előképzettsége	Mely osztályról vizsgázott?	A vizsgálat eredménye	Vizsgálati engedély száma
hó	nap					
szept.	9.	Wölfel Lujza ág. ev., Szepetnek, Zala m.	elemi isk. VI. oszt.	I. II.	f. o. l.	3477—1903. tanf. sz.
"	"	Wölfel Teréz ág. ev., Szepetnek, Zala m.	dtto.	I. II.	f. o. l.	kir. tanf. 3478—1903.
"	"	Hóbor Irma r. k., Becsehely, Zala m.	el. isk. VI. o., polg. isk. I., II. o. külömböz. vizsg.	III.	f. o. l.	kir. tanf. 3071—1903.
"	"	Pátkai Irma izr., Boglár, Somogy m.	polg. isk. III. oszt.	IV.	f. o. l.	kir. tanf. 3172—1903.
márc.	26.	Szolni Anna r. k., helyben	elemi isk. IV. oszt.	I. II.	f. o. l.	kir. tanf. 603—1904.
"	"	Hóbor Irma r. k., Becsehely, Zala m.	polg. isk. III. oszt.	IV.	f. o. l.	kir. tanf. 3071—1903.
jún.	17.	Guth Józsa izr., Nagykanizsa	polg. isk. I. oszt.	II.	f. o. l.	szabálysze- rűen beirt magántanuló
"	"	Guth Margit izr., Nagykanizsa	dtto.	II.	f. o. l.	> >

A vizsgálat ideje		A vizsgázó neve, vallása, lakóhelye	Előképzettsége	Mely osztályról vizsgázott?	A vizsgálat eredménye	Vizsgálati engedély száma
hó	nap					
jún.	17.	Szommer Katalin izr., Csapi, Zala m.	polg. isk. I. oszt.	II.	f. o. l.	szabálysze- rűen beirt magántanuló
"	"	Ábel Mária r. k., Nagykanizsa	elemi isk. IV. oszt.	I.	f. o. l.	> >
"	"	Vida Mária r. k., Gomba, Somogy m.	dtto.	I.	f. o. l.	> >
"	25.	Pátkai Lujza izr., Boglár	dtto.	I.		vall.-közokt. miniszter 47830—1904.
"	"	Rotschild Irén izr., Boglár	dtto.	I.		vall.-közokt. miniszter 47831—1904.
"	"	Lovass Emilia ev. ref., Csupó	polg. isk. II. oszt. mag. tan.	III.		vall.-közokt. miniszter 46939—1904.
"	"	Thobik Teréz r. k., Nagykanizsa	polg. isk. II. oszt. rend. tan.	III. IV.		kir. tanf. 1387—1904.
"	"	Kherndl Ilona r. k., Z.-Récse	polg. isk. II. oszt. mag. tan.	III.		kir. tanf. 1539—1904.
"	"	Boskovits Irma izr., Orosztony, Zala m.	polg. isk. III. oszt. mag. tan.	IV.		kir. tanf. 1473—1904.

IX.

Statisztikai kimutatás

a főiskola tanulóinak létszámáról az 1903–1904. tanévben.

C z i m	O s z t á l y o k						Összesen
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	
1. Általános áramlat:							
Beiratott rendes tanuló	60	39	35	35	10	6	185
" magán " " " " " "	—	3	1	—	—	—	4
Alsóbb osztályainkból fellépett	—	30	34	30	10	6	110
Osztályát ugyanitt ismételte .	8	5	1	2	—	—	16
Elemi népiskolából jött	47	1	—	—	—	—	48
Más polgári iskolából jött	—	2	1	3	—	—	6
Középiskolából átlépett	5	4	—	—	—	—	9
Évközben kimaradt	9	5	2	2	3	—	21
Évközben meghalt	—	—	—	1	—	1	2
Maradt a tanév végén	51	34	33	32	7	5	162
2. A szülők lakóhelye szerint:							
Helybeli	50	23	22	27	7	6	135
Vidéki	10	19	14	8	3	—	54
3. Vallás szerint:							
Római katolikus	39	23	21	17	9	5	114
Ágostai evangélikus	3	2	2	1	—	—	8
Evang. reformatus	—	—	—	2	1	1	4
Izraelita	18	14	12	15	—	—	59
Görög katolikus	—	—	—	—	—	—	—
4. Életkor szerint:							
1894. évben született	2	—	—	—	—	—	2
1893. " "	12	—	—	—	—	—	12
1892. " "	19	4	1	—	—	—	24
1891. " "	23	19	7	—	—	—	49
1890. " "	4	12	12	6	—	—	34
1889. " "	—	5	7	16	2	—	30
1888. " "	—	2	5	8	5	1	21
1887. " "	—	—	3	4	2	3	12
1886. " "	—	—	1	1	—	1	3
1885. " "	—	—	—	—	1	—	1
1884. " "	—	—	—	—	—	1	1

C z i m	O s z t á l y o k						Összesen
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	
5. Nyelvismeret szerint:							
(Elöl áll az anyanyelv.)							
Magyar	58	35	30	28	10	5	166
Magyar, német	2	3	3	5	—	1	14
Magyar, horvát	—	2	—	2	—	—	4
Magyar, német, horvát	—	—	1	—	—	—	1
Német, magyar	—	—	1	—	—	—	1
Vend, magyar	—	1	—	—	—	—	1
Horvát, vagy más idegen nyelv és magyar	—	1	1	—	—	—	2
6. A szülők polgári állása:							
Birtokos és bérlő	3	1	1	1	—	2	8
Östermelésnél alkalmazott	1	1	3	—	2	—	7
Önálló iparos	15	11	9	12	2	1	50
Iparnál alkalmazott	10	4	3	—	—	—	17
Önálló kereskedő	7	12	4	8	—	—	31
Kereskedésnél alkalmazott	1	1	1	1	—	—	4
Köztisztviselő	3	1	3	1	1	—	9
Magántisztviselő	4	4	5	3	—	—	16
Egyéb értelmiségi	3	1	1	1	—	1	7
Katona	—	1	—	—	—	—	1
Személyes szolgálatbeli	8	4	5	3	4	2	26
Magánzó és tőkepénzes	5	1	1	5	1	—	13
7. Tandijmentességre nézve:							
Egészen tandijmentes	8	7	3	4	3	3	28
Kétharmad részben tdmentes	3	—	3	4	—	—	10
Fél tandijmentes	9	—	8	2	4	—	23
8. Előmenetel a tanév végén:							
Felsőbb osztályba léphet	29	20	17	18	7	5	96
Pótló vizsgálatot tehet	—	—	—	1	—	—	1
Javító	15	10	11	8	—	—	44
Osztályismétlésre utasított	7	4	5	5	—	—	21
9. Összehasonlítás:							
A múlt tanévben beiratott	57	47	38	46	11	10	209
A jelen	60	42	36	35	10	6	189
Szaporodás (+) v. apadás (-)	+3	-5	-2	-11	-1	-4	-20

X.

Statisztikai kimutatás

a leányiskola tanulójának létszámáról az 1903—1904. tanévben.

C z i m	O s z t á l y o k					Összesen
	I. a)	I. b)	II.	III.	IV.	
1. Általános áramlat:						
Beiratott rendes tanuló	37	48	54	45	38	222
" " " " "	—	1	3	—	—	4
Alsóbb osztályainkból fellépett. . .	—	—	53	40	37	130
Osztályát ugyanitt ismételte . . .	6	5	2	2	—	15
Elemi népiskolából jött	31	44	—	—	—	75
Más polgári iskolából jött	—	—	2	3	1	6
Évközben kimaradt	5	10	2	2	3	22
Évközben meghalt	—	—	1	—	—	1
Maradt a tanév végén	32	38	51	43	35	199
2. A szülők lakóhelye szerint:						
Helybeli	31	47	47	40	33	198
Vidéki	6	2	10	5	5	28
3. Vallás szerint:						
Római katolikus	23	25	24	22	22	116
Ágostai evangélikus	—	4	3	1	1	9
Evang. reformatus	2	—	—	3	2	7
Izraelita	12	19	27	18	13	89
Görög katolikus	—	—	—	1	—	1
4. Életkor szerint:						
1893. évben született	12	15	—	—	—	27
1892. " "	16	18	18	1	—	53
1891. " "	7	11	28	12	—	58
1890. " "	2	3	10	23	10	48
1889. " "	—	2	—	7	13	22
1888. " "	—	—	1	1	10	12
1887. " "	—	—	—	—	5	5
1886. " "	—	—	—	1	—	1

C z i m	O s z t á l y o k					Összesen
	I. a)	I. b)	II.	III.	IV.	
5. Nyelvismeret szerint:						
(Elöl áll az anyanyelv.)						
Magyar	30	33	43	37	29	172
Magyar, német	4	8	9	8	7	36
Magyar, német, horvát	—	2	3	—	—	5
Magyar, horvát	2	—	2	—	2	6
Magyar, olasz	—	1	—	—	—	1
Német, magyar	1	3	—	—	—	4
Horvát, magyar, német	—	2	—	—	—	2
6. A szülők polgári állása:						
Birtokos és bérlő	—	1	4	1	1	7
Őstermelésnél alkalmazott	—	—	—	—	—	—
Őnálló iparos	11	11	13	6	8	49
Iparnál alkalmazott	3	4	—	4	—	11
Őnálló kereskedő	5	6	9	4	6	30
Kereskedésnél alkalmazott	—	3	1	1	—	5
Köztisztviselő	5	3	10	9	7	34
Magántisztviselő	2	9	8	7	4	30
Egyéb értelmiségi	2	4	3	7	6	22
Katona	—	—	—	—	—	—
Személyes szolgálatbeli	5	5	5	4	1	20
Magánzó és tőkepénzes	4	3	4	2	5	18
7. Tandijmentességre nézve:						
Egészen tandijmentes	5	8	8	6	10	37
Kétharmad részben tdmentes	—	—	3	2	1	6
Fél tandijmentes	7	8	7	5	2	29
8. Előmenetel a tanév végén:						
Felsőbb osztályba léphet	22	28	38	30	28	146
Pótló vizsgálatot tehet	—	—	—	—	—	—
Javító „ „	7	4	8	10	6	35
Osztályismétlésre utasított	3	6	5	3	1	18
9. Összehasonlítás:						
A mult tanévben beiratott	38	48	60	47	42	235
A jelen „ „	37	49	57	45	38	226
Szaporodás (+) vagy apadás (—)	—1	+1	—3	—2	—4	—9

Az 1903—1904. tanévi tanulásbeli eredmény áttekintése a fiúiskolában.

Tantárgyak	I. osztály					II. osztály					III. osztály					IV. osztály					V. osztály					VI. osztály				
	kitünő	jeles	jó	elégséges	elégtelen	kitünő	jeles	jó	elégséges	elégtelen	kitünő	jeles	jó	elégséges	elégtelen	kitünő	jeles	jó	elégséges	elégtelen	kitünő	jeles	jó	elégséges	elégtelen	kitünő	jeles	jó	elégséges	elégtelen
Hittan	6	7	19	18	1	4	8	12	7	3	6	11	10	6	—	11	8	6	6	—	2	2	3	—	—	3	1	1	—	—
Magyar nyelv	1	8	7	27	8	1	4	8	15	6	—	5	4	21	3	6	4	4	14	3	4	2	1	—	—	—	1	3	1	—
Német nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	4	7	10	5	6	2	4	11	8	2	3	2	—	—	—	1	2	2	—
Földrajz	1	4	10	23	13	—	2	11	17	4	1	2	10	18	2	2	4	6	18	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Történelem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	6	12	12	—	1	3	8	16	3	1	—	3	3	—	—	1	2	2	—
Számтан	3	2	15	24	7	2	3	12	9	8	1	5	7	12	8	—	2	5	18	6	1	1	4	1	—	—	—	4	1	—
Mértan	11	6	9	19	6	7	3	8	15	1	1	2	8	15	7	3	1	14	11	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Könyvviteltan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	3	—	—	—	3	2	—	—
Természetráajz	9	4	13	19	6	5	5	17	4	3	6	2	7	17	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Természettan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	7	9	7	2	2	1	3	1	—	—	—	—	—	—
Vegytan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	2	2	—	—	2	3	—	—
Ipartan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	3	—	—
Alkotmánytan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	1	3	—	—	—	—	—	—
Mértani rajz	2	1	11	27	10	1	1	5	18	9	—	1	5	14	13	—	2	5	17	7	1	3	3	—	—	—	3	2	—	—
Szabadkézi rajz	2	5	15	20	9	2	2	10	15	4	1	6	6	17	3	1	2	6	18	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szépírás	9	13	18	8	3	12	7	10	3	2	—	3	10	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Torna	—	9	28	11	—	2	6	16	9	—	3	7	16	7	—	1	6	11	13	—	—	2	5	—	—	1	1	3	—	—
Ének	—	1	16	30	4	1	2	13	17	1	2	3	16	12	—	—	4	13	13	1	1	3	3	—	—	1	1	1	2	—
Egészségtan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	6	11	11	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Az 1903—1904. tanévi tanulásbeli eredmény áttekintése a leányiskolában.

Tantárgyak	I. a) osztály					I. b) osztály					II. osztály					III. osztály					IV. osztály				
	kitünő	jeles	jó	elégséges	elégtelen	kitünő	jeles	jó	elégséges	elégtelen	kitünő	jeles	jó	elégséges	elégtelen	kitünő	jeles	jó	elégséges	elégtelen	kitünő	jeles	jó	elégséges	elégtelen
Vallástan	8	10	9	3	2	5	7	17	9	—	12	14	15	10	—	12	13	12	6	—	17	10	8	—	—
Magyar nyelv	4	6	7	13	2	4	5	9	13	7	7	7	16	17	4	5	9	11	17	1	6	10	9	10	—
Német nyelv	—	5	10	11	6	2	6	12	13	5	4	9	17	16	5	1	10	13	15	4	4	6	13	9	3
Földrajz	4	5	10	9	4	2	7	10	12	7	6	12	18	11	4	8	6	17	12	—	6	9	12	7	1
Történelem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	18	15	10	3	2	9	17	13	2	6	12	11	6	—
Számтан	4	10	4	10	4	2	8	12	12	4	2	18	17	8	6	4	7	12	13	7	3	5	11	14	2
Mértan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	8	9	12	4
Természetrajz	8	3	7	11	3	6	6	12	9	5	9	11	14	13	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vegy- és ásványtan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	8	13	10	7	—	—	—	—	—
Természettan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	6	14	9	1
Egészségtan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	9	10	7	—
Gazdaságtan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	19	14	3	—	—	—	—	—	—
Kézimunka	—	5	17	8	1	3	6	16	10	—	6	17	24	4	—	4	12	20	6	—	6	12	16	—	—
Ének	—	10	16	5	1	—	7	17	14	—	—	9	33	9	—	3	6	23	11	—	2	6	24	3	—
Rajz	5	6	7	9	5	2	5	19	6	6	8	8	23	9	3	4	7	10	16	6	6	6	17	4	1
Írás	4	8	9	10	1	5	9	13	10	1	4	15	19	12	1	3	9	16	13	2	—	—	—	—	—
Testgyakorlat	2	11	17	1	—	—	9	27	2	—	4	23	18	5	—	5	24	11	2	—	3	3	—	—	—

XIII.

Jelentés a fiúiskolai tornaversenyről.

Polgári fiúiskolánk tornavizsgálata versennyel egybekötve június hó 21-én d. u. 5 órakor tartatott meg az iskola udvarán. A versenyek közül a versenyfutás a helyszüke miatt elmaradt. Versenybírálok az igazgató elnöklete alatt: Szakonyi Géza tornatanár, Németh Mihály és Jelinek Márk.

A sorrend a következő volt: 1. Rendgyakorlatok I—VI. osztály. 2. Szabadgyakorlatok I. és II. osztály. 3. Fölvonulás IV—VI. osztály. 4. Szabadgyakorlatok III.—VI. osztály. 5. Társasgyakorlatok III—VI. oszt. 6. Versenyek.

A versenyek eredményei a következők:

A) Magasugrás.

Részt vett az I—VI. osztályból vonatkozólag $4+4+5+6+3+3=25$ tanuló.

Győztesek: Kerber István IV. oszt. tan. 180 cm., Székely József V. oszt. tan. 175 cm., Jenschke Ferencz III. oszt. tan. 160 cm., Reichenfeld Lajos és Mischon Béla II. oszt. tan. 155 cm. magas ugrással.

B) Távolugrás.

Részt vett az I—VI. osztályból vonatkozólag $5+6+6+6+2+2=27$ tanuló.

Győztesek: Szabó István V. oszt. tan. 470 cm., Gráff József és Pintér Nándor IV. oszt. tan. 440 cm., Schultz Oszkár, Mischon Béla II. oszt., Jersche Károly és Mészáros István I. oszt. tanulók 370 cm. ugrással.

C) Bakugrás.

Részt vett a III—VI. osztályból vonatkozólag $5+5+1+2=13$ tanuló.

Győztesek: Gráff József IV. oszt. tan. 195 cm., Székely József V. oszt. tan. 190 cm., Jenschke Ferencz III. oszt. tan. 185 cm. magas ugrással.

D) Súlydobás.

Részt vett a III—IV. osztályból vonatkozólag $3+7+3+3=16$ tanuló. A dobás állóhelyből történt. A vasgolyó súlya 7.75 kg. volt.

Győztesek: Tislér János VI. oszt. tan. jobb és bal kézzel vonatkozólag $5.45+5.45$ m., Szabó István V. oszt. tan. $5.65+5$ m., Semrán József IV. oszt. tan. $5.60+4.70$ m. távolságokkal.

A fent nevezett győzteseknek kiadatott 13 drb. elismerő okirat.

Mischon Béla II., Jenschke Ferencz III., Gráff József IV., Szabó István és Székely József V. oszt. tanulók, kik kétféle versenynemben győztek, az elismerő okiraton kívül külön dicséretet is nyertek.

XIV.

Jótekonyság, ösztöndijak, jutalmak.

1. Tandijleengedés folytán a fiúiskolában 61 tanuló összesen 738 korona 60 fillérrel, a leányiskolában pedig 72 tanuló összesen 887 korona 96 fillérrel segélyeztetett a jelen iskolai évben.

2. Boldogemlékezetű *Vizeky Tallián Ede*, volt zágrábi prépost-kanonok 2000 korona alapítványának, melyet Nagykanizsa város tanácsa takarékpénztárilag kezel, 4%-os kamatai fejében az idén is 80 korona bocsáttatott rendelkezésre a polgári fiúiskola 2 felsőbb osztályos, viszonylag legérdemesebb szegénysorsú növendékének jutalmazására.

3. A „*Nagykanizsai Takarékpénztár*“ 600 koronás alapítványának, melyet a városi tanács takarékpénztárilag kezel, ez évi 4%-os kamatai fejében 24 korona bocsáttatott a tantestület rendelkezésére a fiúiskola alsóbb osztályaiba járó legjobb előmenetelű és magaviseletű tanulóinak jutalmazására.

4. Nagykanizsa város tek. tanácsa a boldogemlékü *Blau Mór* alapítványának kamataiból 20—20 korona értékű ruhát rendeltetett 3 fiú- és 4 leánytanulónak karácsonyi ajándékkul, összesen 140 korona értékben.

5. A helybeli „*Szegények Tápiintézete*“ című jótekonny egyesület népkonyháján fiúiskolánk 22 szegénysorsú növendéke részesült ingyenes ebédben november 19-től márczius 19-ig.

6. *Mair J.* helybeli könyvárus czég 8 drb. jutalomkönyvet volt szives küldeni a fiú- és leányiskola kiváló szorgalmú és dicséretes magaviseletű növendékeinek jutalmazására a zárőnnepélyen való kiosztás végett.

Fogadják az itt felsorolt jóltevők a jótéteményekben részesült szegénysorsú növendékeink nevében is a nevelés és humánizmus oltárára tett áldozataikért az intézeti igazgatóság hálás köszönetét.

Ösztöndijak és jutalmak.

1. A *Vizeky Tallián*-féle alapítvány kamataiból 40—40 korona ösztöndíjat nyertek, mint a polgári fiúiskola két felsőbb osztályának viszonylag legkiválóbb növendékei: *Bogdán Dezső V.* és *Balogh József VI.* oszt. tanulók.

2. A „*Nagykanizsai Takarékpénztár*“ 600 koronás alapítványának évi 24 korona kamataiból 6—6 korona jutalmat nyertek, mint osztályaik legjobb előmenetelű és magaviseletű tanulói, a következők: *Zsoldos Gyula IV.* oszt., *Kovács János III.* oszt., *Nagy István II.* oszt., és *Palkó József I.* oszt. tanulók.

3. A polgári fiúiskolai „*Önképzőkör*“ megszűnése folytán fennmaradt 74 korona 76 fillér takarékpénztárba helyeztetvén, ezen összegből a jelen tanévben két jutalom tüzetett ki azon fiúiskolai tanulók részére, a kik iskolai ünnepélyeinken mint legjobb szavalók tűnnek ki. Az egyik jutalmat (1 drb. 10 koronás aranyat) *Szabó István VI.* oszt., a másikat (1 drb. 5 koronás ezüstérem) *Krausz Árpád III.* oszt. tanuló nyerte el.

4. A *Mair J.* helybeli könyvárus czég által ajándékozott 8 drb. jutalomkönyvet elnyerték: *Ködbaum István I.* oszt., *Balogh József II.* oszt., *Rádlí Mihály IV.* oszt. és *Székely József V.* oszt. tanulók. A leányiskolai növendékek közül: *Moses Alice I. b) oszt.*, *Vegele Emília II.* oszt., *Schapringer Etelka III.* oszt. és *Jersche Irma IV.* oszt. tanulók nyertek 1—1 jutalomkönyvet.

XV.

**A jövő tanévben használandó tankönyvek
hivatalos jegyzéke.**

I. füosztály.

- Róm. kath. hittan: Egri közép Káté, kötve 80 f.
Zsaskovszky, Imák és énekek, kötve 2 K. 60 f.
Ág. ev. hittan: Bognár E. Dr. Luther M. kis kátéja, 9-ik kiad. kötve 50 f.
Ev. ref. hittan: Bereczky, Biblia-ismertetés, I. rész, kötve 1 K. 20 f.
Izraelita hittan: Halász és Schlesinger. Zsidó vallástani vezérfonál, kötve
1 K. 30 f.
Izraelita hittan: Héber imakönyv, kötve 90 f.
Deme K. Magyar nyelvtan, I. rész, 6-ik kiadás, füzve 1 K. 20 f.
Deme K. Magyar olvasókönyv, I. rész, 3-ik kiadás, kötve 1 K. 80 f.
Dienes P. Egyetemes földrajz, I. rész, 8-ik kiadás, füzve 1 K.
Kogutowitz M. Földrajzi iskolai atlasz, 2-ik kiadás, kötve 2 K.
Barbierik T. Számтан, 4-ik kiadás, füzve 3 K. 20 f.
Lengyel S. Szemléltető méréstán, 22-ik kiadás, kötve 2 K. 40 f.
Róth S. Ásvány-, kőzet- és földtan elemei, 4. kiadás, kötve 1 K. 80 f.
Róth S. A növénytan elemei, 4-ik kiadás, kötve 2 K.
Erney J. Gyakorlati énektan I. rész, 8-ik kiadás, füzve 1 K. 20 f.

II. füosztály.

- Róm. kath. hittan: Tóth J. Szertartástán, 2-ik kiadás, kötve 50 f.
Zsaskovszky, Imák és énekek, kötve 2 K. 60 f.
Ág. ev. hittan: Bognár E. Dr. Luther M. kis kátéja, 9. kiad., kötve 50 f.
Ev. ref. hittan: Bereczky. Biblia-ismertetés II. rész, kötve 1 K. 20 f.
Izraelita hittan: Halász és Schlesinger. Zsidó vallástani vezérfonál, kötve
1 K. 30 f.
Izraelita hittan: Héber imakönyv, kötve 90 f.
Deme K. Magyar nyelvtan I. rész, 6-ik kiadás, füzve 1 K. 20 f.
Deme K. Magyar olvasókönyv II. rész, füzve 1 K. 30 f.
Dienes P. Egyetemes földrajz II. rész, 8-ik kiadás, füzve 1 K.
Kogutowitz, Földrajzi iskolai atlasz, 2-ik kiadás, kötve 2 K.
Barbierik T. Számтан, 4-ik kiadás, füzve 3 K. 20 f.
Lengyel S. Szemléltető méréstán, 22-ik kiadás, kötve 2 K. 40 f.
Roth-Kohaut. Az állattan elemei, 3-ik kiadás, kötve 2 K.
Erney J. Gyakorlati énektan, 8-ik kiadás, füzve 1 K. 20 f.

III. füosztály.

- Róm. kath. hittan: Róder. Nagy Biblia, kötve 1 K. 20 f.
Zsaskovszky. Imák és énekek, kötve 2 K. 60 f.
Ág. ev. hittan: Pálffy J. A keresztény anyaszentegyház története, 7. kiad.,
kötve 80 f.
Ev. ref. hittan: Kis J. Keresztény hit- és erkölcsstan, 3. kiad., füzve 1 K. 20 f.
Izr. hittan: Schön D. Az izr. vallásoktatás. III. rész, kötve 1 K. 60 f.
Héber imakönyv, kötve 90 f.
Deme K. Rendszeres magyar nyelvtan, 4-ik kiadás, füzve 1 K.
Deme K. Magyar olvasókönyv III. rész, füzve 1 K. 60 f.

- Hortobágyi A. Német nyelvtan I. rész, 2-ik kiadás, füzve 1 K. 80 f.
Dienes P. Egyetemes földrajz III. rész, 8-ik kiadás, füzve 1 K.
Kogutowitz. Földrajzi iskolai atlasz, 2-ik kiadás, 2 K.
Gecser B. A magyar nemzet történelme, 2-ik kiadás, füzve 1 K. 20 f.
Kogutowitz. Tíz térkép a hazai történelem tanításához, kötve 2 K.
Barbierik T. Számтан, 4-ik kiadás, füzve 3 K. 20 f.
Lengyel S. Szerkesztő és gyakorlati mérésтан, 3-ik kiadás, kötve 2 K.
Dr. Roth S. Ásvány-, közet és földtan, 4-ik kiadás, kötve 1 K. 80 f.
Dr. Roth S. A növénytan elemei, 4-ik kiadás, kötve 2 K.
Erney J. Gyakorlati énektan I. rész, 8-ik kiadás, füzve 1 K. 20 f.
Széll-Csapodi. Életmentés- és egészségтан, kötve 40 f.

IV. fiúosztály.

- Róm. kath. hittan: Fehér Gy. Egyháztörténet, füzve 40 f.
" " " Zsaskovszky. Imák és énekek, kötve 2 K. 40 f.
Ág. ev. hittan: Pálffy J. A keresztény anyaszentegyház története, 7. kiad.,
kötve 80 f.
Ev. ref. hittan: Kis J. Keresztény hit- és erkölcsтан, 3. kiad., füzve 1 K. 20 f.
Izr. hittan: Schön D. Az izr. vallásoktatás III. rész, kötve 1 K. 60 f.
" " Héber imakönyv, kötve 90 f.
Környei és Gyulai. Gyakorlati irálytan, 10-ik kiadás, füzve 1 K. 80 f.
Lehr A. Arany János „Toldi“-ja, 12-ik kiadás, füzve 1 K. 60 f.
Hortobágyi A. Német nyelvtan, füzve 2 K.
Dienes P. Egyetemes földrajz, IV. rész, 8-ik kiadás, füzve 1 K.
Kogutowitz. Földrajzi iskolai atlasz, 2-ik kiadás, kötve 2 K.
Ribáry-Gaál. Világtörténet polgári fiúisk. számára, 7-ik kiadás, kötve
2 K. 40 f.
Barbierik T. Közönséges számтан, 4-ik kiadás, füzve 3 K. 20 f.
Schmidt Á. Algebra polg. isk. számára, 3-ik kiadás, füzve 1 K.
Lengyel S. Szerkesztő és gyakorlati mérésтан, 3-ik kiadás, kötve 2 K.
Kovács J. Fizika, 4-ik kiadás, kötve 3 K. 20 f.
Erney J. Gyakorlati énektan II. rész, 8-ik kiadás, füzve 1 K. 20 f.

V. fiúosztály.

- Róm. kath. hittan: Demény D. Erkölcsтан, füzve 1 K. 20 f.
" " " Zsaskovszky. Imák és énekek, kötve 2 K. 60 f.
Ág. ev. hittan: Pálffy J. A szt. irás megismertetése, füzve 1 K. 20 f.
Ev. ref. hittan: Thury. Magyarország egyháztörténete, füzve 1 K. 40 f.
Izr. hittan: Hochmuth-Szép. Mózesi hit- és erkölcsтан, kötve 60 f.
" " Héber imakönyv, kötve 90 f.
Gyulai B. Irodalomismertető. 6-ik kiadás, kötve 2 K. 80 f.
Környei és Gyulai. Gyakorlati irálytan, 10-ik kiadás, füzve 1 K. 80 f.
Hoffmann M. Német nyelvtan II. rész, 3-ik kiadás, kötve 2 K. 40 f.
Ribáry-Gaál M. Világtörténelem, 7-ik kiadás, kötve 2 K. 40 f.
Lutter N. Algebra polg. fiúisk. számára, 2-ik kiadás, kötve 3 K. 60 f.
Veress V. Ötszámjegyű logaríthmus-tábla, füzve 80 f.
Roller-Wittinger. Könyvvitelan. 3-ik kiadás, füzve 1 K. 60 f.
Kovács J. Fizika. 4-ik kiadás, kötve 3 K. 20 f.
Kovács J. Kémia I. rész, kötve 2 K.
Csiky K. A hazai alkotmány és jogismeret, 10-ik kiadás, füzve 1 K. 50 f.
Pfeifer M. Elemi földmérésтан, kötve 2 K. 40 f.
Erney J. Gyakorlati énektan II. rész, 8-ik kiadás, füzve 1 K.

VI. fiúosztály.

- Róm. kath. hittan, mint az V. osztályban.
Izraelita hittan, mint az V. osztályban.
Ág. ev. hittan: Pálffy J. Régi zsidók története.
Ev. ref. hittan: Sólyom L. Szymbolika, füzve 1 K.
Gyulai B. Irodalomismertető, 6-ik kiadás, kötve 2 K. 80 f.
Névy L. A magy. nemz. irodalom történetének vázlata, 6-ik kiadás,
füzve 1 K. 60 f.
Hoffmann M. Német nyelvtan II. rész, 3-ik kiadás, kötve 2 K. 40 f.
Sebestyén Gy. A magyar nemzet története, kötve 2 K. 20 f.
Kogutowitz. Tíz térkép a hazai történet tanításához, kötve 2 K.
Lutter N. Algebra polg. fiúisk. számára, 2-ik kiadás, kötve 3 K. 60 f.
Veress V. Ötszámjegyű logaritmus-tábla, füzve 80 f.
Roller-Wittinger. Könyvviteltan, 3-ik kiadás, füzve 1 K. 60 f.
Kovács J. Kémia II. rész, kötve 2 K.
Erney J. Gyakorlati énektan II. rész, 8-ik kiadás, füzve 1 K.

I. leányosztály.

- Róm. kath. hittan: Róder. Nagy biblia, kötve 1 K. 20 f.
Ág. ev. hittan: Bognár E. Dr. Luther M. kis kátéja, 9-ik kiad., kötve 50 f.
Ev. ref. hittan: Bereczky. Biblia-ismertetés I. rész, kötve 1 K. 20 f.
Izr. hittan: Stern A. Izrael története I. kötet, kötve 2 K.
" " Héber imakönyv, fordította Deutsch H., kötve 1 K. 20 f.
Dr. Gööz és Tóth. Magyar nyelvtan, 3-ik kiadás, kötve 2 K.
Dr. Gööz, Póra. Tóth. Magyar olvasókönyv I. kötet, 5-ik kiadás, kötve
1 K. 60 f.
Hortobágyi A. Német nyelv- és olvasókönyv I. rész, 3-ik kiadás, füzve
1 K. 80 f.
Dr. Némethy K. Földrajz I. kötet, füzve 2 K. 40 f.
Kogutowitz. Földrajzi iskolai atlasz, 2-ik kiadás, kötve 2 K.
Szuppán V. Számтан I. rész, 4-ik kiadás, füzve 1 K. 50 f.
Dr. Roth S. Állat- és növénytan, 2-ik kiadás, kötve 2 K.
Erney J. Gyakorlati énektan I. rész, 8-ik kiadás, füzve 1 K. 20 f.
Szuppán V. Rajzoló mértan, 4-ik kiadás, füzve 1 K. 60 f.

II. leányosztály.

- Róm. kath. hittan: Egri közép káté, kötve 80 f.
Ág. ev. hittan, mint az I. osztályban.
Ev. ref. hittan: Bereczky. Biblia-ismertetés II. rész, kötve 1 K. 20 f.
Izr. hittan: Stern A. Izrael története II. kötet, 2-ik kiadás, kötve 2 K.
" " Héber imakönyv, fordította Deutsch H., kötve 1 K. 20 f.
Dr. Gööz és Tóth. Magyar nyelvtan, 3-ik kiadás, kötve 2 K.
Dr. Gööz, Póra, Tóth. Magyar olvasókönyv II. kötet, 4-ik kiadás, füzve
1 K. 40 f.
Hortobágyi A. Német nyelv- és olvasókönyv I. rész, 3-ik kiadás, füzve
1 K. 80 f.

- Dr. Némethy K. Földrajz II. kötet, füzve 2 K. 40 f.
Kogutowitz. Földrajzi isk. atlasz, 2-ik kiadás, kötve 2 K.
Márki S. Világtörténelem, 8-ik kiadás, füzve 2 K. 40 f.
Szuppán V. Számtan I. rész, 4-ik kiadás, füzve 1 K. 50 f.
Dr. Roth-Schuch. Állat- és növénytan, 2-ik kiadás, füzve 2 K.
Erney J. Gyakorlati énektan I. rész, 8-ik kiadás, füzve 1 K. 20 f.
Szuppán V. Rajzoló mértan, 4-ik kiadás, füzve 1 K. 60 f.

III. leányosztály.

- Róm. kath. hittan: Pokorny E. Szertartástan. 7-ik kiadás, füzve 1 K. 60 f.
Ág. ev. hittan: Pálffy J. A keresztény anyaszentegyház története, 7. kiad.,
kötve 80 f.
Ev. ref. hittan: Kis J. Keresztény hit- és erkölcsstan, 3. kiadás, füzve 1 K. 20 f.
Izr. hittan: Hochmuth-Szép. Mózesi hit- és erkölcsstan, füzve 60 f.
" " Fényes M. A zsidók története, összevont kiadás, füzve 1 K. 20 f.
Novák S. Irály- és szerkesztéstan, 5-ik kiadás, kötve 2 K. 80 f.
Lehr A. Arany J. Toldija, 12-ik kiadás, kötve 2 K.
Hortobágyi A. A német nyelv- és olvasókönyv II. rész, 2-ik kiad., füzve 2 K.
Márki S. Világtörténelem, füzve 2 K. 40 f.
Dr. Némethy K. Földrajz III. rész, kötve 1 K. 20 f.
Kogutowitz. Földrajzi iskolai atlasz, 2-ik kiadás, kötve 2 K.
Szuppán V. Számtan II. rész, 3-ik kiadás, füzve 1 K. 60 f.
Rybár J. Vegytan és ásványtan, 5-ik kiadás, füzve 1 K. 40 f.
Sebestyenné. Háztartástan, 7-ik kiadás, kötve 1 K. 60 f.
Erney J. Gyakorlati énektan II. rész, 5-ik kiadás, 1 K. 20 f.
Szuppán V. Rajzoló mértan, 4-ik kiadás, füzve 1 K. 60 f.

IV. leányosztály.

- Róm. kath. hittan: Rózsa-Makra. Egyháztörténet. 3-ik kiadás, 1 K. 60 f.
Ág. ev. hittan: Pálffy J. A keresztény anyaszentegyház története, 7. kiad.,
kötve 80 f.
Ev. ref. hittan: Kis J. Keresztény hit- és erkölcsstan, 3-ik kiadás, füzve
1 K. 20 f.
Izr. hittan: Hochmuth-Szép. Mózesi hit- és erkölcsstan, füzve 60 f.
" " Fényes M. A zsidók története, összevont kiadás, füzve
1 K. 20 f.
Novák S. Költészettan, 5-ik kiadás, kötve 2 K. 90 f.
Hortobágyi A. Német nyelv- és olvasókönyv II. rész, 2. kiad., füzve 2 K.
Tanoss-Teész. A magyar nemzet története. 2-ik kiadás, kötve 2 K. 60 f.
Kovács J. A csillagászati földrajz elemei, füzve 1 K.
Szuppán V. Számtan II. rész, 3-ik kiadás, füzve 1 K. 60 f.
Bóbita-Gerevich. Rövid fizika, 2-ik kiadás, füzve 1 K. 80 f.
Csapodi és Gerlóczy. Egészségtan, 7-ik kiadás, kötve 2 K.
Erney J. Gyakorlati énektan II. rész, 5-ik kiadás, füzve 1 K. 20 f.
Szuppán V. Mértan a távlati rajzolás alapvonalival, füzve 80 f.

XVI.

Értesítés a jövő tanév megkezdéséről.

A tanulók beiratása szeptember 1., 2. és 3. napjain történik és pedig naponként délelőtt 8—12 a *fiú-*, d. u. 2—6 a *leányiskolában*.

Ezt megelőzőleg augusztus 30-án tartatnak a *pót- és javító vizsgálatok* a fiú-, 31-én pedig a leányiskolában, melyek engedélyezéseért a folyamodványok az igazgatósághoz legkésőbb augusztus 15-ig benyújtandók.

A beiratásoknál a következő szabályok tartandók szem előtt:

1. A beíratásra a tanulók — első beíratáskor okvetlenül — kötelesek szüleiük vagy gondviselőik kíséretében jelenni meg és előmutatni: a) *keresztlevelüket vagy születési bizonyítványukat*; b) *mult tanévi iskolai bizonyítványukat*; c) *lakásuk címét az utca, ház-szám és esetleg a szállástadó megnevezésével.*

Keresztlevél vagy születési bizonyítvány nélkül új tanuló az intézetbe egyáltalán nem vehető fel.

2. Az 1887. évi XXII. törvényczikk értelmében minden 12 évet betöltött tanuló igazolni tartozik a beíratáskor: a) hogy a legutóbbi 5 év alatt védhímlővel újraoltatott, vagy b) hogy az újraoltás alól orvosiilag fölmentetett.

3. A polgári iskola I. osztályába csak azon 9 évet betöltött fiú- és 10 évet betöltött leánytanulók vehetők fel, a kik az elemi iskola 4 alsó osztályát végezték s ezt nyilvános iskolai bizonyítvánnyal igazoják; vagy kik ennek hiányában a felvételi vizsgálatot sikeresen kiállják.

4. A felvételi, pót- és javító vizsgálatok díjtalanok.

5. Minden nyilvános és magántanuló köteles a beíratás alkalmával 2 korona beíratási díjat, 30 fillért az országos tanítói nyugdíjalapra, 1 koronát az ifjusági könyvtárra és az évi Értesítőre, 50 fillért a szegény tanulók segélykönyvtárára, azaz összesen 3 korona 80 fillért előre lefizetni. Ugyanekkor fizetendő a tandíj is, mely évi 16 koronában van megállapítva.

6. A tandíj elengedéseért folyamodhatnak oly vagyontalan szülők, kiknek gyermekei a megelőző évi iskolai bizonyítványukban *jó* magaviseletet és legalább *jó* előmenetelt mutathatnak fel. Ennek hiányában a tandíj csak részben engedhető el. Folyamodványok szegénységi és iskolai bizonyítvánnyal felszerelve és Zalavármegye kir. tanfelügyelőségéhez czimezve a beíratásnál nyújtandók be.

7. A beíratási és vizsgálati napok pontos megtartására a t. szülők figyelme annyival is inkább felhivatik, mert a később jelentkező tanulók csakis a késedelem okát hitelesen igazoló bizonyítvány mellett nyert felsőbb engedély alapján vehetők fel.

Nagykanizsán, 1904. június 29.

A z i g a z g a t ó s á g.

